

Nr 77

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1960/61 till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut m. m.; given Stockholms slott den 19 februari 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gösta Skoglund

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen behandlas på grundval av SMHI-utredningens betänkande (SOU 1959: 21) frågor rörande Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts arbetsuppgifter och organisation.

Institutets allmänna verksamhet föreslås i princip böra omfatta — liksom hittills i stort sett gällt — de olika näringsgrenarnas m. m. allmänna behov av meteorologiska och andra underrättelser inom institutets verksamhetsområde. I den mån ytterligare anspråk ställes på institutet, bör härav föranledd utökning av verksamheten få formen av uppdrag, för vilka institutet skall erhålla ersättning. Ställning tages till vissa konkreta spörsmål i samband med gränsdragningen mellan institutets allmänna serviceverksamhet och uppdragsverksamheten.

Med hänsyn till de stegrade anspråken på institutet har utredningen lagt fram förslag till en allmän upprustning av detsamma. I propositionen föreslås på grundval härav bl. a., att institutet för nästa budgetår erhåller en ny byråchefstjänst i samband med uppdelning av den nuvarande meteorologiska byrån i två byråer, att institutet därutöver förstärkes med ett 20-tal tjänster samt att observationsnätet utbygges i viss omfattning. Vidare extraordinariesättes ett stort antal extra tjänster, varigenom institutets personalorganisation får en ökad stadga. En betydande förstärkning förordas av institutets tekniska utrustning. Förstärkningen av institutets personella

och materiella resurser avser i första hand flygväderlekstjänsten, den aerologiska verksamheten och observationstjänsten.

I propositionen äskas slutligen anslag för nästa budgetår till institutets verksamhet med sammanlagt 11 860 100 kr. De i propositionen framlagda förslagen innebär för nästa budgetår en utgiftsökning med i runt tal 1 593 000 kr.

LIODA TÄR 13

*Utdrag ur protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 19 februari 1960.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, NETZÉN, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen, anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund, frågor angående anslag för budgetåret 1960/61 till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut m. m. och anför därvid följande.

I årets statsverksproposition (VI ht p. 32—41) har Kungl. Maj:t på hemställan av chefen för kommunikationsdepartementet föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1960/61 beräkna till:

a) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 356 800 kr.

b) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning* ett anslag av 27 700 kr.

c) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader* ett förslagsanslag av 295 500 kr.

d) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Observatörer* ett anslag av 974 700 kr.

e) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Telegramkostnader* ett förslagsanslag av 751 800 kr.

f) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av stationer m. m.* ett reservationsanslag av 150 400 kr.

g) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* ett förslagsanslag av 1 988 300 kr.

h) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* ett förslagsanslag av 2 197 400 kr.

i) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Aerologiska stationer* ett förslagsanslag av 1 003 200 kr.

j) *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.* ett förslagsanslag av 1 127 000 kr.

Hithörande frågor torde nu få upptas till fortsatt behandling.

I. Inledning

1. Utredningsuppdraget m. m.

För att verkställa en översyn av Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts arbetsuppgifter och organisation tillkallade chefen för kommunikationsdepartementet den 10 maj 1957 med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande samma dag särskilda sakkunniga, nämligen generaldirektören R. G. Renlund, tillika ordförande, ledamoten av riksdagens första kammare, elverkschefen K. E. Hesselbom samt kanslirådet A. Wirseen. Sedan Hesselbom på egen begäran entledigats från uppdraget att vara ledamot i utredningen, utsågs ledamoten av riksdagens första kammare, skyddskonsulenten A. G. Pettersson den 14 oktober 1957 att vara ledamot i utredningen. De sakkunniga, som antog benämningen *SMHI-utredningen*, överlämnade den 14 maj 1959 betänkandet *Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts arbetsuppgifter och organisation* (SOU 1959:21). Betänkandet var enhälligt.

Över betänkandet har infordrade *utlåtanden* avgivits av vattenöverdomstolen (efter hörande av rikets vattendomstolar), försvarsstaben, chefen för flygvapnet, medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd, telestyrelsen, vattenfallsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), meteorologiska och hydrologiska rådet, luftfartsstyrelsen (efter hörande av Scandinavian Airlines System och Linjeflyg AB), statskontoret, statens organisationsnämnd, statens sakrevision, kanslern för rikets universitet (efter hörande av matematisk-naturvetenskapliga fakulteten och rektorsämbetet vid universitetet i Uppsala samt av matematisk-naturvetenskapliga avdelningen och rektorsämbetet vid Stockholms högskola), domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen (i samråd med Sveriges lantbruksförbund och efter hörande av Riksförbundet Landsbygdens folk), fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion, sjöfartsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, statens lönenämnd, statens skogsforskningsinstitut, lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (efter hörande av lärarkollegiet och försökskollegiet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök), skogs- och lantbruksakademien, utredningen beträffande organisationen av undervisningen och forskningen vid universitet och högskolor i ämnet meteorologi (meteorologiutredningen) samt internationella meteorologiska institutet i Stockholm.

Härjämte har *yttranden* över betänkandet avgivits av Sveriges Radio AB, Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund samt Sveriges Akademikers Centralorganisation.

2. Institutets nuvarande arbetsuppgifter och organisation

I betänkandet har på s. 12—20 lämnats en kort historik samt en redogörelse för institutets nuvarande arbetsuppgifter och organisation. Här torde följande böra återges.

På grundval av en verkställd utredning föreslogs i 1945 års statsverksproposition en omorganisation fr. o. m. den 1 juli av dåvarande statens meteorologisk-hydrologiska anstalt. Organisationen gäller i stort sett alltjämt. Anstaltens benämning ändrades i samband därmed till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI).

Institutets verksamhet regleras i Kungl. Maj:ts instruktion den 21 november 1958 (nr 547). Enligt instruktionen ankommer det på institutet att enligt vetenskapens fordringar och med hänsyn till näringslivets och försvarets behov inhämta tillförlitlig kännedom om vårt lands meteorologi och hydrologi. I detta syfte skall institutet anordna och övervaka meteorologiska och hydrologiska observationer och mätningar inom landet, vattenhöjdmätningar vid rikets kuster och meteorologiska iakttagelser ombord på svenska civila fartyg och flygplan, granska, bearbeta och bevara därvid insamlat material ävensom handha den allmänna väderlekstjänsten, stormvarningstjänsten och israpporttjänsten samt den civila flygväderlekstjänsten. Institutet skall göra resultaten av institutets arbeten tillgängliga — förutom genom väderleksrapporter m. m. — genom utgivande av månads- och årskrifter med lämpliga sammanställningar och bearbetningar av observationsmaterialet samt avhandlingar och uppsatser rörande såväl rent vetenskapliga som ur praktisk synpunkt viktiga frågor. Undersökningar och utredningar må utföras även på uppdrag av offentlig myndighet eller enskild.

Verksamheten bedrivs under ledning av en överdirektör som chef. Institutets arbetsuppgifter är fördelade mellan en meteorologisk och en hydrologisk byrå. Därutöver finns en kansliavdelning samt en undervisningsavdelning. De båda byråerna och kansliavdelningen är i sin tur uppdelade i avdelningar och sektioner. Den nuvarande organisationen åskådliggöres i följande sammanställning.

Institutets chef

Meteorologiska byrån

- Väderleksavdelningen
- Aerologiska avdelningen
- Veckoprognosavdelningen
- Istjänsten för sjöfarten
- Teleavdelningen
- Klimatavdelningen
- Instrumentavdelningen
- Flygväderleksavdelningen

Hydrologiska byrån

- Allmänna hydrologiska avdelningen
- Hydrografiska avdelningen
- Kontrollavdelningen
- Isavdelningen

Kansliavdelningen

Undervisningsavdelningen

Under institutet sorterar ett antal civila flygväderlekstjänster samt ett omfattande nät av meteorologiska och hydrologiska observationsstationer.

Meteorologiska byrån

De arbetsuppgifter, som åvilar meteorologiska byrån, utgöres av observationstjänst, allmän väderlekstjänst, aerologisk tjänst, veckoprognosttjänst, istjänst för sjöfarten, klimattjänst, förbindelsetjänst, instrumenttjänst och flygväderlekstjänst. Byrån skall utföra vetenskapliga undersökningar och utredningar, följa utvecklingen på de olika områdena och delta i det internationella samarbetet. Slutligen har byrån att inom sitt arbetsområde på begäran av uppdragsgivare utföra utredningar, avge intyg o. d.

Väderleksavdelningen har att tillgodose allmänhetens och näringslivets behov av väderleksunderrättelser samt svara för den meteorologiska säkerhetstjänsten till sjöss. *Aerologiska avdelningen* skall centralt bearbeta de aerologiska observationerna vid stationer på hela norra halvklotet. *Veckoprognosavdelningen* utfärdar för bl. a. sjöfartsstyrelsens räkning temperatur- och vindprognoser för en å två veckor. *Istjänsten för sjöfarten* har bl. a. till uppgift att under issäsongen sammanställa rapporter från in- och utländska isobservationsstationer till dagliga isberättelser och att utfärda isprognoser. *Teleavdelningen* svarar för mottagning och utsändning av väderlekstelegrammen. *Klimatavdelningen* ombesörjer utredningar rörande klimatet i olika delar av landet och baserar dessa bl. a. på rapporter från ett omfattande nät av temperatur- och nederbördsstationer. Utredningarna är avsedda att tjäna näringslivets behov. Under avdelningen sorterar det meteorologiska stationsnätet med undantag för istjänstens observationsstationer och de aerologiska stationerna. *Instrumentavdelningen* handhar — förutom inköp av instrument — utsändning, kontroll och översyn av materielen samt utför även arbeten med nykonstruktion och förbättringar av instrument för institutets verksamhet. *Flygväderleksavdelningen* svarar för den centrala ledningen av väderlekstjänsten för den civila luftfarten. De under avdelningen lydande lokala flygväderlekstjänsterna har till huvudsaklig uppgift att tillhandahålla flygbolag och trafikledningar sådana prognoser och observationer, som erfordras för flygningarnas planläggning före start och under pågående flygning. F. n. finns sådana väderlekstjänster mer eller mindre utbyggda vid flygplatser i Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Visby, Sundsvall/Härnösand, Jönköping, Nordmaling och Karlstad.

Hydrologiska byrån

Byråns huvudsakliga uppgift var från början att lämna landets näringsliv uppgifter om vattenföringens storlek i floderna. Jämsides med vattenkraftens utbyggnad och arbetena med sjöregleringarna i Norrland har sedermera tillkommit nya arbetsuppgifter, vilka blivit dominerande för byrån. Vattendomstolarna anlitar byrån som sakkunnig i hydrologiska och närbesläktade ämnen, däribland regleringarnas inverkan på vattendragens isar, virkesavläggning, vintervägar m. m., ävensom i fråga om kontrollen av att domstolarnas bestämmelser efterlevs.

Allmänna hydrologiska avdelningen har att mäta vattenstånd och vattenföring i inlandsvattendragen och att föra statistik däröver. För utförande av mätningarna har inrättats ett antal vattenstånds- och vattenföringsstatio-

ner. *Hydrografiska avdelningen* svarar för vattenståndsobservationerna vid rikets kuster och det därpå grundade studiet av landhöjningens storlek. För ändamålet finns ett observationsnät, omfattande tio mareografer. *Kontrollavdelningen* utövar — efter förordnande i varje särskilt fall av vattendomstol eller Kungl. Maj:t — kontrollen över sjöregleringarnas skötsel och utför utredningar av hydroteknisk art. Medan den allmänna hydrologiska avdelningen skall behandla frågor beträffande vattendrag, som ej varit föremål för reglering eller blott är föga reglerade, har kontrollavdelningen att handlägga ärenden, som har direkt anknytning till kraftverk och regleringsdammar. *Isavdelningen* svarar för de uppdrag, som rör isförhållanden och vattentemperaturer i landets sjöar och vattendrag.

Kansliavdelningen

Till denna avdelning hör — förutom kansli — registrators- och kassakontor, bibliotek, förrådskontor och vakttjänst, ritkontor samt instrumentverkstad.

Undervisningsavdelningen

Den inom institutets undervisningsavdelning bedrivna utbildningen leder fram till meteorologisk resp. hydrologisk tjänsteexamen. Vidare hålles kurser för utbildning av värnpliktiga biträdande meteorologer.

II. Utredningen

1. Gränsdragningen mellan institutets och andra organs arbetsuppgifter

Den översyn av institutets arbetsuppgifter och organisation, som utredningen haft att verkställa, har i första hand tagit sikte på att klargöra, vilka arbetsuppgifter som bör ankomma på institutet. I betänkandet har på s. 21—44 redogjorts för utredningens överväganden i dessa avseenden.

Vid utredningens bedömning, i vilken omfattning och hur föreliggande och förutsebara krav på meteorologisk, klimatologisk och hydrologisk verksamhet vid institutet bör tillgodoses, har beaktats, att landets resurser på området rationellt utnyttjas. Av betydelse är att åstadkomma en lämplig fördelning av såväl praktiska som vetenskapliga arbetsuppgifter och en organisatorisk samordning mellan institutet och andra verk och institutioner, som är verksamma inom detta område. Organ, som därvid främst kommer i fråga, är bl. a. den till flygstaben centralt knutna militära väderlekstjänsten, luftfartsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen och fiskeristyrelsen.

Försvarets behov av väderleksinformationer och biträde i meteorologiska frågor under tioårsperioden 1956—65 utreddes vid en år 1955 inom flygledningen verkställd översyn av den militära väderlekstjänstens organisation.

De på institutet ankommande uppgifterna för den *militära väderlekstjänsten* torde ligga inom ramen för institutets allmänna verksamhet. I den mån särskilda anspråk ställes på institutet från de militära organens sida, bör

därav föranledd utökad verksamhet få formen av uppdrag, för vilka institutet har att betinga sig ersättning enligt gällande taxa. Institutet bör således uppdragsvägen kunna tillmötesgå önskemål från militärt håll, som ligger utanför de allmänna riktlinjerna för institutets verksamhet.

Utredningen finner det angeläget, att den vid institutet tjänstgörande militärassistenten ges möjligheter att ägna mera tid åt institutet än vad som hittills varit fallet. Militärassistenten bör enligt utredningen erhålla visst årligt arvode.

Den verksamhet, som institutet f. n. bedriver för att tillgodose *sjöfarten* och *fisket* med väderleksprognoser och israppporter, täcker i stort sett det föreliggande behovet. Institutets insatser härvidlag anser utredningen vara av den art, att de bör hänföras till institutets allmänna verksamhet.

I fråga om undersökningar rörande väderlekens och klimatets betydelse för *lantbruket* och *skogsbruket* bör enligt utredningen institutets uppgifter på föreliggande områden avgränsas så, att de tillgodoser berörda näringsgrenars allmänna behov. I överensstämmelse härmed bör det ej ankomma på institutet att upprätta observationsnät för speciella ändamål. Vad som i fråga om prognostjänst anses erforderligt utöver de allmänna rapporterna bör uppdragsvägen bekostas av vederbörande organ. Vidare bör forskare på området, varom här är fråga, vara knutna till respektive fackorgan. För samordning av verksamheten på det agrikulturmeteorologiska området bör enligt utredningens uppfattning en för ändamålet bildad samarbetskommitté för agrikulturmeteorologisk forskning erhålla en av Kungl. Maj:t sanktionerad ställning.

Institutets insatser på det hydrologiska området är av stor betydelse för utbyggnaden av vårt lands *vattenkraftsresurser*. Omfattningen av denna institutets verksamhet är beroende av den takt, i vilken vattenmålen handlägges. En nyligen genomförd förstärkning av vattendomstolsorganisationen beräknas komma att medföra en kraftig ansvällning av hydrologiska byråns arbetsuppgifter.

Utredningen anser det ej möjligt att åstadkomma en klar gränsdragning mellan institutets och *Sveriges geologiska undersöknings* uppgifter. Grundvattenfrågorna bör emellertid i princip ankomma på sistnämnda organ. En utbyggnad av ett speciellt observationsnät för grundvattenundersökningar bör anstå i avvaktan på ett närmare klarläggande av betydelsen härav.

2. Uppdragsverksamhet

På s. 217—235 i betänkandet har lämnats en redogörelse för uppdragsverksamheten inom institutet. I det följande lämnas en sammanfattning rörande utredningens överväganden härvidlag.

Utredningen har dragit en skiljelinje mellan institutets allmänna verksamhet, d. v. s. vad som instruktionsmässigt åvilar institutet att utföra, och uppdragsverksamheten, för vilken institutet skall erhålla ersättning av uppdragsgivarna. Det är framför allt hydrologiska byrån, som sysslar med uppdrag av olika slag för myndigheter, institutioner och enskilda, men även den meteorologiska byrån har i viss utsträckning kommit att tagas i anspråk härför. Uppdragsverksamheten representerar f. n. ca 75 % av den hydrologiska byråns totala verksamhet, medan motsvarande siffra för den meteorologiska byrån är ca 3,5 %.

I vilka fall institutet skall fordra ersättning för service, som lämnats på begäran av enskild eller myndighet, har i instruktionen förutsatts vara en bedömning, som får ankomma på institutet. Självfallet är, att medelsanvisningen till institutets allmänna verksamhet kommit att för institutet bli vägledande i fråga om var gränsen i stort går för dess avgiftsfria service. Icke desto mindre har en viss oklarhet härvidlag uppkommit. Utredningen har räknat med att en restriktiv linje upprätthålles vid gränsdragningen. Institutet bör ha att tillhandahålla speciella tjänster i form av uppdrag för vilka ersättning utgår från de medel, som står till den uppdragsgivande myndighetens förfogande. En statlig myndighet skall i princip inte kunna begära utförande av undersökningar eller utredningar från institutets sida utan att betala ersättning härför i större utsträckning än vad fallet är i fråga om enskilda personer eller företag. Det blir institutet som har att avgöra, om ifrågasatta undersökningar eller utredningar faller inom ramen för dess allmänna verksamhet.

För de uppdrag *hydrologiska* byrån erhåller debiteras vederbörande uppdragsgivare i regel institutets personal- och övriga kostnader, beräknade enligt fastställda grunder. Eftersom det knappast kan komma i fråga att debitera kostnaderna för yttranden med anledning av remisser från Kungl. Maj:t eller statliga myndigheter, bör en förstärkning av institutets resurser härför ske över institutets allmänna anslag. Utredningen har beaktat detta vid behandlingen av institutets personalbehov.

Kostnaderna för en utbyggnad av stationsnätet för långa observationsserier beträffande istäcket från vattendrag i olika delar av landet kan inte beräknas bli omedelbart uttagna av regleringsföreningarna.

Utredningen anser, att kostnaderna för dessa observationer, i den mån de ej kan direkt uttagas av reglerings- eller andra företag, måste bestridas av anslagsmedel, liksom fallet är beträffande övriga grundläggande hydrologiska och andra observationer. Dessa mätningar är emellertid avsedda att läggas till grund för senare utredningar, vilka i betydande utsträckning kommer att debiteras uppdragsgivare. Observationerna kan alltså betraktas som ett förberedande led i institutets uppdragsverksamhet, varför en uppräknig av omkostnadspåslaget av denna anledning kan vara motiverad, vilket möjliggör en indirekt finansiering av dessa kostnader över anslaget till uppdragsverksamhet.

Vad det *meteorologiska* området beträffar bör grundläggande observationer av markvädret och av de högre luftlagren bestridas av allmänna medel. Luftfartsstyrelsens bidrag till de aerologiska stationerna bör i enlighet härmed upphöra och motsvarande medel beviljas på institutets allmänna anslag.

Kostnaderna för insamling av observationer anser utredningen böra bestridas från institutets allmänna anslag. Givetvis bör de militära observationsstationerna i största möjliga utsträckning utnyttjas för att reducera dessa kostnader.

Varken hyggesbränningsprognoser eller prognoser för timmersläp är enligt utredningen av natur att böra ingå i institutets allmänna verksamhet. Berörda intressenter bör alltså även i fortsättningen bidra till kostnaderna härför.

Ledningen och övervakningen av den lokala flygväderlekstjänstens orga-

nisation har förutsatts ingå i institutets allmänna serviceuppgifter. Även säkerhetstjänsten för fisket och sjöfarten betalas av staten, som emellertid i viss utsträckning också åtagit sig att stödja sjöfarten genom prognoser av huvudsakligen ekonomisk betydelse. Utredningen förutsätter därför, att kostnaderna för all istjänst som är erforderlig för sjöfarten vid rikets nordliga kuster ombesörjes av institutet.

Den s. k. lavinkommittén, som tillkom på privat initiativ i början av 1940-talet, har till uppgift att ägna sig åt vetenskaplig och praktisk verksamhet för att förhindra lavinolyckor. Ifrågasvarande undersökningar rörande de meteorologiska förutsättningarna för lavinbildning bör enligt utredningen anförtros åt institutet, som under alla förhållanden har att svara för det härför erforderliga observationsnätet. Det torde få ankomma på institutet att ta ställning till önskemål om kartläggning av lavinområdena och om en utvidgad varningstjänst för fjälltrakterna. Såvitt utredningen kan bedöma är uppgifterna på detta område till stor del av engångsnatur och knappast av den art att de, även om de pågår under en längre tidsperiod, bör ingå i institutets allmänna verksamhet. Uppgifterna bör falla under dess uppdragsverksamhet.

Utbildningen, som beträffande hydrologer hittills helt bekostats av vissa uppdragsgivare och som i fråga om meteorologer delvis betalats av flygvapnet, bör, så länge den är knuten till institutet, ingå bland institutets allmänna åligganden och helt bekostas av dess anslagsmedel.

Beträffande den ersättning som nu utgår från *radio, television och press* i fråga om väderleksinformation anser utredningen, att de ordinarie väderleksutsändningarna i radio bör ske utan kostnad för Sveriges Radio AB. För den medverkan i televisionen, som begärts hos institutet och givits en för ändamålet speciell utformning, synes däremot t. v. viss ersättning böra utgå såväl till institutet som till den i programmen deltagande meteorologpersonalen, vilken utför detta arbete vid sidan om sin ordinarie tjänst. Någon justering av nu utgående ersättningsbelopp anser utredningen sig inte böra föreslå. Inte heller har utredningen något att erinra mot att TT kostnadsfritt erhåller institutets rapporter. I den mån särskilt material eller prognoser därutöver tillhandahålls radio och pressen bör liksom hittills ersättning uttagas.

Uppdragsgivarna skall i första hand betala direkta utlägg för uppdragen, d. v. s. — förutom lön åt den personal, som direkt arbetar med uppdragen — utgifter för resor, expenser och utrustning. Härtill kommer indirekta utgifter för uppdragen, såsom administrationskostnader, utgifter för gemensam kontorsutrustning och städning av lokaler, som användes för uppdragsverksamheten. Dessutom har statsverket indirekta omkostnader, som inte föres på institutets anslag, exempelvis lokalhyra och pensionskostnader för personal, som direkt eller indirekt är sysselsatt med uppdragsverksamhet. De indirekta kostnaderna har ansetts böra bestridas genom ett särskilt omkostnadspålägg utöver de direkta utgifterna.

Enligt gällande taxa skall lönekostnader inklusive ett omkostnadspålägg med 50 % debiteras i form av timersättning med varierande belopp för olika personalkategorier.

Institutet äger av anslaget för uppdragsverksamhet disponera sammanlagt högst så stort belopp, som motsvarar de ersättningar institutet betingar

sig av uppdragsgivare med avdrag av 54 % av däri ingående tillägg för pensions- och allmänna administrationskostnader m. m. Då ersättningarna som förut nämnts består av lön jämte 50 % tillägg därpå, kommer avdraget att uppgå till ca 27 % av lönebeloppen.

Med skrivelse den 17 november 1958 har statens sakrevision till Kungl. Maj:t överlämnat en inom sakrevisionen verkställd utredning angående taxesättningen vid institutet. Genom beslut den 19 december samma år har ifrågavarande utredning av Kungl. Maj:t överlämnats till SMHI-utredningen för att tagas under övervägande vid utredningsarbetets fullgörande.

Utredningen har funnit den nuvarande metoden för uttagande av indirekta kostnader för uppdragsverksamheten enkel och praktisk. Utredningen, som därför inte ansett sig böra föreslå en annan form för debitering av dessa kostnader, anser emellertid, att man — för att erhålla full kostnadstäckning — bör överväga en betydande höjning av omkostnadspålägget. Detta bör avvägas så, att däri inrymmes såväl hel direkt kostnadstäckning för staten som nödvändig marginal för institutet i fråga om uppdragsverksamhetens upprätthållande. Med hänsyn härtill föreslår utredningen, att omkostnadspålägget höjes till 100 %. Av pålägget föreslås institutet få disponera 70 %. Återstående 30 % skall tillföras statsverket.

3. Personalbehov

Utredningen föreslår inrättandet av två nya byråer. Den nuvarande meteorologiska byråns arbetsuppgifter föreslås nämligen fördelade mellan en väderleksbyrå, en klimatbyrå och en flygväderleksbyrå. Anledningen härtill är den kraftiga expansionen av institutets verksamhet på det meteorologiska området, som ägt rum sedan år 1945, då institutet fick sin nuvarande organisation. Behovet av en byråuppdelning gör sig med ännu större styrka gällande vid en upprustning av institutets personella resurser enligt utredningens förslag.

Väderleksbyrån föreslås skola omfatta väderleksavdelningen, aerologiska avdelningen, veckoprognosavdelningen, istjänsten för sjöfarten och teleavdelningen. Till klimatbyrån skall hänföras, förutom klimatavdelningen, de meteorologiska observationsstationerna och instrumentavdelningen. Flygväderleksbyrån slutligen skall bestå av flygväderleksavdelningen och de lokala flygväderleksjänsterna.

Den hydrologiska byrån har utredningen i nuläget inte funnit så stor eller dess uppgifter av sådan art att en uppdelning av byrån kan anses påkallad.

I betänkandet har på s. 45—192 samt 255—262 lämnats en utförlig redogörelse för de olika avdelningarnas arbetsuppgifter och personalbehov m. m. I det följande lämnas en sammanfattande redogörelse för utredningens förslag rörande personalbehovet för institutets olika verksamhetsområden.

Väderleksavdelningen. Avdelningen bör, med hänsyn till den centrala ställning som den kommer att inta inom den föreslagna nya väderleksbyrån,

förestås av en byrådirektör i Ae 26. Utredningen har funnit, att personalens storlek — bortsett från assistentpersonalen — är tillfyllest för de aktuella uppgifterna inom den allmänna väderlekstjänsten.

Enligt utredningens uppfattning erfordras en förstärkning med två meteorologassistenter i Ae 11 för den allmänna väderlekstjänsten. Med hänsyn till den specialutbildning av biträdespersonalen, som är nödvändig, räknar utredningen vidare med att en kontoristtjänst måste inrymmas i avdelningens fasta organisation.

För den omedelbara framtiden har man emellertid att emotse ökade krav på väderlekstjänsten. Härvid torde jettflygets behov av ytterligare kartor få bedömas såsom mest angeläget. I den mån härför erforderlig kartriting m. m. kommer att utföras vid väderleksavdelningen, torde en ökning av personalen med tre kanslibiträden bli erforderlig.

För underlättande av forskningsverksamheten inom väderleksavdelningen föreslår utredningen, att tjänsten som förste statsmeteorolog, som finns på avdelningen, icke indrages i samband med inrättandet av förenämnda byrådirektörstjänst samt att biträdespersonalen förstärkes med ett kanslibitråde.

Institutet bör ges möjligheter att sörja för en tillfredsställande säkerhetstjänst för sjöfarten, i första hand inom svenska farvatten. Utredningen räknar med att i nuläget ytterligare en meteorologtjänst i Ae 19 behöves för säkerhetstjänsten.

Som marginal för den speciella prognosverksamheten inom avdelningen räknas med att en statsmeteorologtjänst i Ae 21 och en biträdestjänst i den reglerade befordringsgången behöver inrättas. Med den ståndpunkt utredningen intar i fråga om uppdragsverksamhetens finansiering bör dessa tjänster belasta anslaget till uppdragsverksamhet.

Istjänsten för sjöfarten, närmast en sektion inom väderleksavdelningen, har ansetts ej behöva någon förstärkning.

Aerologiska avdelningen. Utredningen anser det vara förenat med stora svårigheter att nu bedöma det personaltillskott, som i framtiden kan komma att erfordras i anledning av jettflyget.

Utredningen beräknar den omedelbart erforderliga ökningen till två meteorologer i Ae 19, varefter man får räkna med en successiv ökning. I övrigt torde en ökning med en meteorologassistent i Ae 11 och tre kanslibiträden i Ae 7 i nuläget vara tillfyllest.

För arbetet med numeriska prognoser och utvecklingsarbeten m. m. anser utredningen en förstärkning med en statsmeteorolog i Ae 23, en meteorolog i Ae 19, en meteorologassistent i Ae 11 och två kanslibiträden i Ae 7 vara tillräcklig.

En viss rationalisering av arbetet bör kunna genomföras genom en sammanslagning av den centrala aerologiska tjänsten och den aerologiska tjänsten i Bromma.

Veckoprognosavdelningen. Under senare år har särskild personal inom institutet fått avdelas för att ägna sig åt prognosverksamhet för längre tidsrymder än den tid om tre dygn, som de allmänna prognoserna avser. Utredningen räknar med att denna speciella prognosverksamhet bör fortsätta och erhålla en viss utbyggnad. Verksamheten befinner sig ännu delvis på försöksstadiet. Dess fullföljande bör ligga inom ramen för institutets framtida organisation på längre sikt.

För ledningen av denna under utbyggnad varande avdelning anser utredningen att en såsom extra av institutet inrättad förste statsmeteorologtjänst bör fast knytas till institutets organisation genom inrättande av en tjänst i lönegrad Ao 24.

Med hänsyn till att utvecklingen inom meteorologien lett till att prognoser för längre tidsperioder kan lämnas med allt större säkerhet och därigenom ges allmänna spridning till samhällslivets fromma, anser utredningen, att denna del av institutets verksamhet bör hänföras till dess allmänna service. Detta gäller i första hand utvecklingsarbetena och den prognosverksamhet som i framtiden kan komma att avse större områden av landet. Den personalförstärkning, som nu är erforderlig för avdelningens allmänna verksamhet, uppskattar utredningen till en statsmeteorolog i Ae 23, en meteorolog i Ae 19, ett kanslibitråde i Ae 7 samt ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång.

Teleavdelningen bedömes icke kunna med nuvarande personaluppsättning i längden på ett tillfredsställande sätt fullgöra de arbetsuppgifter, som f. n. ankommer på den. Det är därvid att märka, att teleavdelningen närmast är att betrakta som ett serviceorgan för tillgodoseende av den civila och militära väderlekstjänstens anspråk på material. Avdelningen måste därför i alla lägen funktionera tillfredsställande. Utredningen föreslår att avdelningen förstärkes med en statsmeteorolog i Ae 23, en förste radiotelegrafist i Ae 12 samt fem teleprinterbiträden i Ae 7.

Klimatavdelningens arbetsuppgifter är mycket omfattande och spänner över för meteorologien mycket viktiga områden. Bl. a. med hänsyn härtill har utredningen föreslagit inrättande av en särskild klimatbyrå med klimatavdelningen som kärna. Chefsskapet för avdelningen har ansetts böra utövas av en byrådirektör i Ae 26.

Institutet har ansett behov föreligga av en särskild sektion för skogs- och lantbruksmeteorologi inom klimatavdelningen. Utredningen menar att skogs- och lantbruksmeteorologiska frågor bör handläggas inom samarbetskommittén för agrikulturmeteorologisk forskning med institutet som expertorgan. Därvid har förutsatts, att speciella uppdrag bör bekostas av vederbörande institutioner. Med hänsyn till den ökade betydelse detta slag av verksamhet numera fått och då det måste förutsättas, att institutet bör medverka inom ramen för den allmänna verksamheten anser utredningen en förstärkning med en meteorolog i Ae 19 erforderlig härför.

Beträffande antalet meteorologer och assistenter i övrigt inom avdelningen finner utredningen, att om till avdelningens fasta organisation knytes ytterligare två meteorologtjänster i Ae 21 resp. Ae 19 och en assistenttjänst i Ae 11, skulle avdelningen vara tillgodosedd för de uppgifter, som för den närmaste framtiden kan överblickas.

Beträffande biträdespersonalen anser utredningen det befogat att inrätta ytterligare en kontoristtjänst. En ökning av antalet hålkortsoperatriser torde få emotes men en övergång till hålkortsbearbetning möjliggör en motsvarande minskning av övrig biträdespersonal.

Enligt utredningen är det för tidigt att ta ställning till om vid klimatavdelningen — eller i en framtid såsom fristående avdelning — bör organiseras en särskild forskningsgrupp för månadsprognoser. Den försöksverksamhet, som på detta område bedrivits inom avdelningen, bör emellertid fortsät-

fa så länge, att tillräckligt material finns för en bedömning, om denna verksamhet kan vara samhällsekonomiskt motiverad. För att säkerställa den fortsatta försöksverksamheten beräknar utredningen en förstärkning med en statsmeteorolog i Ae 23 och ett kanslibitråde i Ae 7 vara erforderlig.

Instrumentavdelningen. Det synes ändamålsenligt att sammanföra all verksamhet på instrumentområdet, som nu bedrivs på meteorologiska och hydrologiska byråerna, till en gemensam laboratorieavdelning och att till denna avdelning hänföra instrumentverkstaden. Genom en sådan koncentration av instrumentarbetet bör det bli möjligt att mera rationellt utnyttja de personella och tekniska resurserna. Den teletekniska service, som institutet ej lämpligen kan ombesörja, bör även i fortsättningen skötas genom televerkets försorg.

Med hänsyn till de stora krav, som bör ställas på föreståndaren för avdelningen, anser utredningen en laboratoristjänst eller avdelningsingenjörstjänst i Ae 26 motiverad. Avdelningen bör förstärkas med en förste byråingenjör eller statsmeteorolog i Ae 23, en hydrolog i Ae 19, en förste laboratorieassistent i Ae 13, tre laboratorieassistenter i Ae 12, två instrumentmekaniker i Ae 10 samt ett tekniskt biträde i Ae 9. Beträffande förstärkningen av avdelningen i vad avser den från hydrologiska byrån överflyttade laborieverksamheten och instrumenttjänsten räknar utredningen ej med en motsvarande minskning av hydrologiska byråns personal.

Uppdragsverksamhetens omfattning och natur får bli utslagsgivande, om ytterligare en civilingenjör eller akademiker erfordras för att leda densamma. Personalbehovet för denna verksamhet i övrigt får likaså tillgodoses inom ramen för institutets uppdragsverksamhet.

Flygväderleksavdelningen. Någon personalförstärkning anses inte erforderlig för flygväderleksavdelningen. Den föreslås emellertid bli ombildad till en särskild byrå inom institutet. Föreståndaren bör få byråchefs ställning.

De lokala flygväderlektjänsterna. Personalbehovet på längre sikt sammanhänger med hur den framtida trafikintensiteten kommer att utvecklas beträffande såväl inrikes som den internationella flygtrafiken. Under de närmaste åren beräknas Bromma fortfarande vara huvudflygplats för trafiken, medan Arlanda förutses få en tämligen begränsad trafikmängd. Efter denna period åter bedöms Bromma enbart komma att utnyttjas för inrikes flygtrafik. Utredningen har ansett, att personalplanen för flygväderlektjänsterna endast kan bygga på den trafikutveckling, som kan överblickas för de närmaste åren.

Vad den nya flygplatsen vid Arlanda beträffar, torde det vara angeläget, att en statsmeteorolog i lönegrad Ae 23 erhålles som föreståndare, i första hand för att biträda med de planlägningsarbeten som är nödvändiga för den väntade utbyggnaden. Beträffande personalen i övrigt under första utbyggnadsskedet beräknar utredningen denna — inklusive den förstärkning som beräknats i statsverkspropositionen för budgetåret 1959/60 — till två meteorologer i Ae 19, två förste meteorologassistenter i Ae 13, tre meteorologassistenter i Ae 11 och tre kanslibiträden i Ae 7. Om trafiken på Arlanda skulle öka i snabbare takt än som förutsatts, d. v. s. två à tre turer om dyg-

net, får man räkna med ytterligare personalförstärkning. På längre sikt torde man även få räkna med en viss personalöverflyttning från Bromma.

Flygväderlekstjänsten vid Bromma flygplats bör, med hänsyn till den ökade inrikestrafiken och till att flygningar numera sker under större delen av dygnet, förstärkas med en meteorolog i Ae 19, en förste meteorologassistent i Ae 13 och ett kanslibitråde i Ae 7. Meteorologtjänsten har redan i statsverkspropositionen för budgetåret 1959/60 förutsatts skola inrättas. Utredningen har räknat med en centralisering av den aerologiska tjänsten till aerologiska avdelningen vid institutet.

Vid Torslanda flygplats har utredningen utgått från att telefax införes och att vid sådant förhållande en förstärkning icke behöves av meteorolog- och biträdespersonalen. En minskning med ett kontorsbiträde kan i stället ske.

Vid Bulltofta flygplats, där telefax redan finns, räknar utredningen med en förstärkning med en meteorolog i Ae 19 och ett kontorsbiträde. Utredningen utgår från att landningsprognoser erfordras dygnet runt med hänsyn till Bulltoftas utnyttjande som alternativflygplats.

I samband med den ökade trafiken har starka krav framförts på en förbättring i fråga om den lokala väderlekstjänsten i Norrland. Utredningen har stannat för att i nuläget föreslå en utbyggd väderlekstjänst i Sundsvall/Härnösand, vilken emellertid fortfarande skall vara en s. k. beroende väderlekstjänst under Bromma. Den erforderliga personalökningen beräknas till en statsmeteorolog i Ae 21, en meteorolog i Ae 19, en förste meteorologassistent i Ae 15, tre meteorologassistenter i Ae 11 och ett kanslibitråde i Ae 7.

Den av utredningen föreslagna personalförstärkningen för de lokala flygväderlekstjänsterna uppgår sålunda till 7 meteorologer, tio meteorologassistenter och fem kanslibitraden.

Aerologiska stationer. Utredningen har funnit angeläget, att en ny areologisk station inrättas i övre Norrland och i en framtid ytterligare en station i Götaland. Utredningen förordar, att den nya areologiska stationen i Norrland förlägges till Luleå-Kallax flygplats.

De aerologiska stationerna har enligt institutet den personal, som erfordras för deras nuvarande arbetsuppgifter. Vid de båda stationerna i Torslanda och Östersund kan enligt vad utredningen inhämtat vid var och en av dessa stationer en meteorologtjänst ersättas med en förste laboratorieassistenttjänst.

Den föreslagna stationen i Norrland bör erhålla samma personaluppställning, som f. n. finns vid stationerna i Torslanda och Östersund d. v. s. en meteorolog i Ae 19, två förste laboratorieassistenter i Ae 13 samt två laboratorieassistenter i Ae 11.

Utredningen föreslår vid behandlingen av instrumentanskaffningen att höjdvindradar successivt anskaffas vid samtliga stationer. Den vid Bromma befintliga äldre apparaturen förutsättes omedelbart skola utbytas och övergångsvis utnyttjas vid Torslanda. Med hänsyn härtill erfordras en förstärkning vid sistnämnda station med tre laboratorieassistenter i Ae 11. Frågan om en personell upprustning av övriga två stationer blir beroende av den framtida utbyggnadstakten.

Vad beträffar den aerologiska stationen i Bromma föreslås, att personalen utökas med en ingenjör i Ae 15.

Övrig observationstjänst. För de synoptiska stationerna och klimatstationerna har utredningen föreslagit dels en ökning av stationsnätet och dels en höjning av observatörsarvodena. Kostnaderna vid ett genomförande av utredningens förslag till arvodeshöjningar och utbyggnad av stationsnätet beräknas uppgå till i runt tal 630 000 kr. Härtill kommer kostnaderna för instrumentutrustningen till de nya stationerna ävensom ett ökat driftunderhåll.

Utredningens förslag tar sikte på en successiv arvodesförbättring och utbyggnad av stationsnätet. Planen omfattar en tidrymd av fem år och utgår från dels en utbyggnad med sammanlagt 127 stationer och dels en övergång från oavlönade till arvodesbetalda observatörer vid 196 stationer. Med hänsyn till angelägenheten av att en relativt snabb upprustning av observationsnätet bör komma till stånd har tyngdpunkten av utbyggnaden och standardförbättringen lagts på de första åren. Planen kommer att vara flexibel, så att — om institutet skulle finna, att rekryteringsläget det medger — en starkare utbyggnad av nya stationer möjliggöres mot det att stationer utan arvoden övergångsvis behålles längre tid än som avsetts. Totalkostnaderna med fördelning på resp. budgetår framgår av följande sammanställning.

Femårsplan för utbyggnad av det meteorologiska stationsnätet

	Nuläge	Ökning					Summa
		1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65	
Timobservationsstationer							
Antal	14	3	3	2	2	1	25
Kostnader	259 350	71 079	58 311	38 874	62 202	20 409	510 225
Övriga synoptiska stationer							
Antal	129	—	—	—	—	—	129
Kostnader	440 019	87 978	—	—	—	87 978	615 975
Varningsstationer							
Antal	24	—	—	1	—	—	25
Kostnader	4 608	1 536	—	256	—	1 600	8 000
Klimatstationer:							
a) Nederbörd I							
Antal	148	24	24	8	8	8	220
Kostnader	15 096	5 544	8 760	1 200	7 560	1 440	39 600
b) Nederbörd II							
Antal	75	30	30	30	30	25	220
Kostnader	7 650	4 950	19 800	7 200	13 050	6 750	59 400
c) Temperatur							
Antal	83	25	22	15	10	5	160
Kostnader	22 410	9 990	45 600	9 000	24 600	3 600	115 200
d) Journalföring							
Antal	8	3	3	2	1	1	18
Kostnader	3 120	1 520	5 440	1 440	3 780	900	16 200
e) Fullständiga							
Antal	7	2	2	2	1	1	15
Kostnader	3 360	1 500	5 040	1 800	3 420	1 080	16 200
f) Icke-synoptiska fyrstationer							
Antal	4	—	—	—	—	—	4
Kostnader	1 200	120	1 080	—	480	—	2 880
Total kostnadsökning kr.	756 813	184 217	144 031	59 770	115 092	123 757	1 383 680

I institutets allmänna verksamhet bör enligt utredningen inte ingå sådana uppgifter, som utgör ett mer eller mindre direkt led i andra organs arbetsuppgifter. Särskilt gäller detta på forskningens område och närmast jordbruks- och skogsforskningen. Institutet bör således inte hålla specialstationer i vidare mån än som påkallas av institutets uppdragsverksamhet. Det ordinarie stationsnätets observationsplatser bör ej heller utrustas med speciella anordningar och instrument samt personal, som betjänar dessa, annat än i samband med uppdrag.

För den hydrologiska byråns observationstjänst beräknas en kraftig utbyggnad av stationsnätet bli erforderlig. Denna utbyggnad kommer att i vissa delar sammanhånga direkt med omfattningen av den hydrologiska byråns uppdragsverksamhet. Kostnaderna för instrumentutrustningen kommer härigenom delvis att uttas från uppdragsgivarna. Emellertid är den erforderliga anskaffningen av viss utrustning, framför allt den mareografiska, av sådan karaktär, att den bör hänföras till den allmänna verksamheten och därför bekostas av anslagsmedel. Utredningens ställningstagande till i vilken omfattning och i vilken takt en utökning av hydrologiska byråns instrumentutrustning bör ske redovisas emellertid senare under avsnittet om institutets instrument och andra tekniska hjälpmedel. De ökade kostnaderna för personal, som utbyggnaden av observationstjänsten med hänsyn till uppdragsverksamheten kommer att medföra, beräknas bli täckta av uppdragsgivarna.

Allmänna hydrologiska avdelningen. De nuvarande hydrologiska och hydrografiska avdelningarna bör sammanslås till en allmän hydrologisk avdelning och erhålla en byrådirektör i Ae 26 som chef. En förste statshydrologtjänst i Ao 24 kan i samband därmed indragas.

Beträffande den nuvarande personaluppsättningen torde det vara en påtaglig brist, att assistentpersonal helt saknas. Inrättande av två assistenttjänster — en förste hydrologassistent i Ae 13 och en hydrologassistent i Ae 11 — är enligt utredningen erforderligt.

Härutöver föreslås en förstärkning med en statshydrolog i Ae 23, en hydrolog i Ae 19 samt ett kanslibiträde i Ae 7, vilka tjänster bör belasta anslaget till uppdragsverksamheten.

Beträffande instrumenttjänsten inom avdelningen erinras om förslaget att centralisera all instrumenttjänst till instrumentavdelningen, som organisatoriskt knutits till den nya klimatbyrån. Någon personalöverföring härför till sistnämnda avdelning beräknas dock ej i personalplanen med hänsyn till det rådande eftersatta personalläget på hydrologsidan.

Kontrollavdelningens uppgifter är av stor betydelse för utnyttjandet och utbyggnaden av landets vattenkrafttillgångar. Utredningen anser det vara av vikt, att avdelningen får möjligheter både att behålla och anställa väl kvalificerad personal. Detta motiveras även av att avdelningens kontroll- och utredningsverksamhet i princip är självbärande genom de ersättningar, som uppdragsgivarna har att erlägga för institutets tjänster. Utredningen föreslår inrättandet av tre högre tjänster, nämligen en byrådirektör i Ae 26, en förste statshydrolog i Ae 24 och en statshydrolog i Ae 23.

Utredningen utgår från att avdelningens lönekostnader frånsett nyssnämnda tjänst i Ae 26 kommer att belasta uppdragsverksamheten.

Isavdelningens uppgifter är av stor betydelse för utnyttjandet av vårt lands vattenkrafttillgångar. På grund av personalbrist har avdelningen stora svårigheter att lösa sina arbetsuppgifter på ett fullt tillfredsställande sätt.

Den akuta bristen på vissa tekniker vid institutet kan enligt utredningen inte lösas ensidigt genom inrättandet av ett antal högre tjänster, eftersom bristsituationen får ses mot bakgrunden av den allmänna knappheten på tekniker i dagens samhälle, vilken i sin tur delvis bottnar i en eftersläpning av utbildningsresurserna. Avdelningen bör dock inte vara utestängd från möjligheten att konkurrera om tillgänglig arbetskraft.

Med hänsyn till de kvalifikationer, som måste ställas på avdelningens högre befattningshavare, har utredningen föreslagit vissa högre tjänster. För avdelningens föreståndare föreslås inrättande av en byrådirektörstjänst i Ae 26. För uppdragsverksamheten bör avdelningen desutom förstärkas med bl. a. en statshydrolog i Ae 23 och en statshydrolog i Ae 21.

Kansliavdelningens arbetsuppgifter är till största delen servicebetonade och deras omfattning står därför i direkt relation till institutets utveckling. En viss underbemanning har gjort sig gällande, vilken ökat i samma mån som institutet vuxit ut. Genom att anlita tillfällig biträdeshjälp från andra avdelningar och utnyttja övertid har svårigheterna hittills kunnat bemästras. I annat sammanhang har utredningen föreslagit, att instrumentverkstaden överflyttas från kansliavdelningen till instrumentavdelningen. I övrigt föreslås ej någon förändring av kansliavdelningens arbetsområde.

Utredningen föreslår, att befattningen som chef för kansliavdelningen höjes från lönegraden Ae 24 till Ae 26, varjämte en tjänst som byråsekreterare i Ae 19 bör ersättas med en förste byråsekreterartjänst i Ae 21. På grund av kansliavdelningens karaktär av gemensamt organ bör även i fortsättningen till denna vara knutet biblioteket. Tjänsten som föreståndare bör göras till en heltidsbefattning med placering som bibliotekarie i Ae 21. Med hänsyn till bl. a. behovet av en viss avlastning från de högre tjänsterna av vissa rutingöromål, anser utredningen, att en förste kansliskrivartjänst i Ae 12 och en kontoristtjänst i Ae 9 bör inrättas. I övrigt föreslås att avdelningen tillföres två kanslibiträden i Ae 7, två expeditivsvakter i Ae 7 och tre kontorsbiträden i reglerad befordringsgång.

Undervisning och forskning. I betänkandet redogöres på s. 193—216 för den undervisning och vetenskapliga verksamhet, som bedrivs vid institutet. I det följande lämnas en sammanfattning av utredningens förslag.

Såvitt man nu kan bedöma kommer behovet av särskild *utbildning* för rekrytering av personal till institutets båda byråer att bestå under lång tid framåt. Utredningen anser, att i varje fall den praktiska meteorolog- och hydrologutbildningen och i viss mån vidareutbildningen även i fortsättningen bör ankomma på institutet. Likaså torde undervisningen av assistenter och kartriterskor — i den utsträckning sådan bör förekomma — under alla förhållanden meddelas vid institutet.

Vad angår den meteorologi- och hydrologiundervisning, som erfordras för tjänsteexamen och i viss mån ingår i utbildningen av värnpliktiga biträdande meteorologer, bör institutet — i avvaktan på resultatet av den utredning som pågår rörande den meteorologiska forskningen och undervisningen vid universitet och högskolor — fortsätta att svara för denna. Den bör därvid bedrivas i samma omfattning som hittills.

För att tillgodose institutets behov av en enhetlig ledning av undervisningsarbetet och i viss mån av fasta lärarkrafter föreslår utredningen, att två laboratorstjänster inrättas, en för vardera meteorologiska och hydrologiska linjen. Dessa befattningshavare förutsättes vid sidan om undervisningen ha till uppgift att bedriva systematisk forskning inom institutets båda ämnesområden. Huruvida de i en framtid skall kvarstå vid institutet även om den mera kvalificerade undervisningen flyttas över till universitet, är en fråga som bör beaktas av den förut nämnda utredningen.

Utredningens förslag till personalförstärkning innebär jämväl en viss utökning av assistentpersonalen. Enligt utredningens uppfattning bör därför institutets önskemål om särskilda utbildningskurser för sådan personal tillgodoses. Denna utbildningsverksamhet förutsättes emellertid bli av tillfällig karaktär. Utredningen beräknar kostnaderna för meteorologassistent- och hydrologassistentkurserna till 5 000 resp. 6 600 kr.

Kostnaderna för utbildningen bör i fortsättningen helt bestridas av institutets anslagsmedel.

Forskningen har ej kunnat bedrivas i önskvärd omfattning vid institutet, beroende på att rutintjänsten ökat och tagit allt större del av personalens tid i anspråk. Med den föreslagna personalförstärkningen i fråga om kvalificerade befattningshavare räknar utredningen emellertid med att förhållandena i detta hänseende kommer att förbättras. Skulle det anses mest rationellt, att särskilda undersökningar och observationer utföres genom institutets försorg, förutsättes att medel härför genom uppdrag ställes till institutets förfogande av vederbörande institution, som har att äska medel härför.

Institutet disponerar ej några medel för igångsättande av undersökningar av forskningskaraktär, som av olika skäl lämpligen anses böra ankomma på någon av de akademiska institutionerna. Utredningen anser det vara av betydelse för samordning av forskningen på berörda områden, om institutet får möjlighet att använda medel för dylikt ändamål. Utredningen föreslår därför, att ett särskilt reservationsanslag uppföres för institutet, från vilket skall kunna bestridas kostnader för bl. a. sådana särskilda undersökningar.

I följande sammanställning redovisas den av utredningen föreslagna personalökningen och därav föranledda lönekostnader. I sammanställningen ingår ej personal för uppdragsverksamheten. Lönekostnaderna har beräknats för meteorologer och hydrologer genomsnittligt enligt lönegrad 17, för kontorsbiträden enligt lönegrad 5 samt för personalen i övrigt enligt begynnelselöneklassen.

	Nuvarande antal	Utred- ningens förslag	Ökning respektive minskning	
			Personal	Löne- kostnader
<i>a) Central meteorologisk verksamhet</i>				
Byråchef (B 1)	1	3	+ 2	+ 74 016
Byrådirektör (A 26).....	1	2	+ 1	+ 30 108
Laborator (A 26)	—	1	+ 1	+ 30 108
Förste statsmeteorolog (A 24)	6	6	—	—
Förste byråingenjör (A 23)	1	1	—	—
Statsmeteorolog (A 23)	2	7	+ 5	+ 128 880
» (A 21)	6	7	+ 1	+ 23 244
Meteorolog (A 19).....	15	22	+ 7	+ 132 384
Hydrolog (A 19)	—	1	+ 1	+ 18 912
Radiokommissarie (A 19)	1	1	—	—
Radioföreståndare (A 16)	1	1	—	—
Förste meteorologassistent (A 13) ..	5	5	—	—
Förste laboratorieassistent (A 13) ..	2	3	+ 1	+ 15 384
Förste radiotelegrafist (A 12)	7	8	+ 1	+ 14 616
Meteorologassistent (A 11)	4	9	+ 5	+ 69 420
Laboratorieassistent (A 12)	2	4	+ 2	+ 29 232
Radiotelegrafist (A 11)	21	21	—	—
Förste instrumentmakare (A 12).....	1	1	—	—
Instrumentmakare (A 11)	1	1	—	—
Instrumentmekaniker (A 10).....	—	2	+ 2	+ 26 376
» (A 7)	1	—	— 1	— 11 292
Kansliskrivare (A 10)	1	1	—	—
Kontorist (A 9).....	5	7	+ 2	+ 25 008
Tekniskt biträde (A 9)	—	1	+ 1	+ 12 504
Teleprinterbiträde (A 7).....	16	21	+ 5	+ 56 460
Kanslibitråde (A 7).....	17	28	+ 11	+ 124 212
Kontorsbiträde (A 5)	44	45	+ 1	+ 10 176
Summa	161	209	+ 48	+ 809 748
<i>b) Civila flygväderlekstjänsterna</i>				
Statsmeteorolog (A 23)	2	3	+ 1	+ 25 776
» (A 21)	2	3	+ 1	+ 23 444
Meteorolog (A 19).....	22	27	+ 5	+ 94 560
Förste meteorologassistent (A 15) ..	5	5	—	—
» (A 13) ..	11	14	+ 3	+ 46 152
Meteorologassistent (A 12).....	2	2	—	—
» (A 11).....	16	22	+ 6	+ 83 304
» (A 9)	6	3	— 3	— 37 512
Radiotelegrafist (A 11)	1	1	—	—
Kanslibitråde (A 7)	10	15	+ 5	+ 56 460
Kontorsbiträde (A 5)	14	14	—	—
Summa	91	109	+ 18	+ 291 984
<i>c) Aerologiska stationerna</i>				
Meteorolog (A 19).....	5	4	— 1	— 20 976
Ingenjör (A 15).....	—	1	+ 1	+ 17 064
Förste laboratorieassistent (A 13) ..	4	8	+ 4	+ 61 536
Laboratorieassistent (A 11)	9	14	+ 5	+ 69 420
Summa	18	27	+ 9	+ 127 044
<i>d) Övrig observationstjänst</i>				
Ökade arvoden	—	—	—	+ 184 217

	Nuvarande antal	Utred- ningens förslag	Ökning respektive minskning	
			Personal	Löne- kostnader
e) Central hydrologisk verksamhet				
Byråchef (B 1)	1	1	—	—
Byrådirektör (A 26).....	—	3	+ 3	+ 90 324
Förste statshydrolog (A 24)	3	1	— 2	— 54 288
Statshydrolog (A 23)	1	—	— 1	— 25 776
(A 21)	2	1	— 1	— 23 244
Hydrolog (A 19)	6	5	— 1	— 18 912
Förste hydrologassistent (A 13)	—	1	+ 1	+ 15 384
Hydrologassistent (A 11)	1	1	—	—
Kansliskrivare (A 10)	1	1	—	—
Kontorist (A 9).....	2	2	—	—
Kanslibitråde (A 7).....	2	2	—	—
Kontorsbitråde (A 5)	7	3	— 4	— 40 704
Summa	26	21	— 5	— 57 216
f) Kansligöromål m. m.				
Byrådirektör (A 26).....	—	1	+ 1	+ 30 108
(A 24).....	1	—	— 1	— 27 144
Förste byråsekreterare (A 21)	1	2	+ 1	+ 23 244
Bibliotekarie (A 21).....	—	1	+ 1	+ 19 244 ¹
Kassör (A 12)	1	1	—	—
Förste kansliskrivare (A 12).....	—	1	+ 1	+ 14 616
Kansliskrivare (A 10)	2	2	—	—
Materialförvaltare (A 9).....	1	1	—	—
Biblioteksbitråde (A 9)	1	1	—	—
Kontorist (A 9).....	1	2	+ 1	+ 12 504
Tryckare (A 9)	2	2	—	—
Förste expeditionsvakt (A 8)	1	1	—	—
Expeditionsvakt (A 7)	5	7	+ 2	+ 22 584
Kanslibitråde (A 7).....	2	4	+ 2	+ 22 584
Kontorsbitråde (A 5)	5	8	+ 3	+ 30 528
Militärassistent	1	1	—	—
Summa	24	35	+ 11	+ 148 268
g) Undervisning och forskning				
Laborator (A 26)	—	2	+ 2	+ 60 216
Kanslibitråde (A 7)	2	2	—	—
Ökade lärararvoden	—	—	—	+ 65 400
Summa	2	4	+ 2	+ 125 616
Summa a)—g)	322	405	+ 83	+1 629 661

¹ Lönebeloppet minskat med nuvarande arvode 4 000 kr.

4. Institutets instrument och andra tekniska hjälpmedel

På s. 245—254 samt 262—265 i betänkandet har utredningen i ett sammanhang redovisat anskaffningsbehovet i fråga om instrument och annan utrustning för institutet och dess lokala organ. En ökning av institutets instrumentuppsättning nödvändiggöres enligt utredningen av dess förslag om utbyggnad av såväl det meteorologiska som det hydrologiska stationsnätet. I

fråga om flygväderlekstjänsten bör särskilt beaktas, att dess framtida utveckling kommer att i hög grad påverkas av dels inrikesflygets expansion och dels användningen av reaktionsdrivna flygplan. Sammanfattningsvis innebär utredningens förslag följande.

Instrumentbehovet för *den civila flygväderlekstjänsten* finner utredningen svårbedömbart. Med nuvarande instrumentuppsättning är flygväderlekstjänsten inte i stånd att i erforderlig utsträckning tillgodose jettrafikens behov av väderleksinformation. Kostnaderna för den såsom nödvändig ansedda nyanskaffningen måste emellertid vägas mot det av säkerhetsskäl be- tingade instrumentbehovet i nuläget och vid en väntad trafikökning.

De större flygplatser, som kan komma att beröras av jettrafiken, bör enligt utredningen successivt utrustas med för en kvalificerad väderlekstjänst erforderliga precisionsinstrument. Väderradar anses t. v. endast behöva installeras vid Arlanda. En teknisk upprustning av flygväderlekstjänsterna enligt utredningens förslag beräknas dra en kostnad av sammanlagt 1 422 500 kr., fördelad under en femårsperiod enligt följande sammanställning.

Femårsplan för anskaffning av instrument till de lokala flygväderlekstjänsterna

	Antal	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
Fjärrtermometer	5	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Hygrometer	5	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200
Registrerande dagmolnhöjds- mätare	5	76 000	76 000	76 000	76 000	76 000
Indikerande dagmolnhöjds- mätare	10	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Siktmätare	5	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Byvindmätare	10	29 600	29 600	29 600	29 600	29 600
Väderradar	1	195 000	—	—	—	—
Installationskostnader	1	21 000	—	—	—	—
Summa kr.	—	457 300	241 300	241 300	241 300	241 300

Utredningen har vid behandlingen av institutets observationstjänst räknat med att institutets nät av *aerologiska stationer* kommer att behöva utökas med två nya stationer varav en förutsättes inrättas nästföljande budgetår. Enligt utredningens uppfattning bör man räkna med att samtliga stationer successivt förses med radarutrustning för höjdvindmätning. Utredningen föreslår en femårsplan för instrumentanskaffning enligt följande sammanställning.

Femårsplan för anskaffning av instrument till aerologiska stationer

	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
Engångskostnader					
Höjdvindradar	180 000	180 000	180 000	180 000	180 000
Installation	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Automatisk radiosondmottagare....	—	—	15 000	—	15 000
	190 000	190 000	205 000	190 000	205 000
Driftkostnader					
Reflektorer	20 000	40 000	60 000	80 000	100 000
Service	15 000	30 000	45 000	60 000	75 000
Radiosondering	—	—	110 000	110 000	220 000
	35 000	70 000	215 000	250 000	395 000
Summa kostnader	225 000	260 000	420 000	440 000	600 000
Nuvarande anslagsbehov	365 000	365 000	365 000	365 000	330 000
Summa kr.	590 000	625 000	785 000	805 000	930 000

Vad gäller övriga meteorologiska observationsstationer får man enligt utredningen räkna med ökade kostnader för utrustning m. m. i anslutning till den planerade utbyggnaden av institutets stationsnät av olika slag. Utredningen förordar en successiv utbyggnad av stationsnäten och en motsvarande höjning av stationskostnaderna. Härför anvisade medel uppgår f. n. till 46 800 kr. per år. För budgetåret 1960/61 föreslås beloppet höjt till 70 000 kr. I följande sammanställning redovisas utredningens förslag till upprustning för budgetåren 1960/61—1964/65.

Beräknat anslagsbehov under en femårsperiod för markobservationsstationer

	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
Förslag	70 000	80 000	88 000	94 000	98 000
-/ Tidigare anslagsmedel	46 800	70 000	80 000	88 000	94 000
Anslagshöjning kr.	23 200	10 000	8 000	6 000	4 000

Anslagshöjningen avser att täcka dels instrumentanskaffning för nyinrättade stationer och dels ersättningsanskaffning för redan existerande stationer. Den ökade medelstildelingen bör även möjliggöra en ökad lagerhållning. Anslagssumman inkluderar vidare bl. a. kostnader för verkstadsutrustning samt underhåll av nyinrättade stationer och specialinstrument.

Vad gäller hydrologiska stationer föreslår utredningen en utökning av antalet pegelstationer och mareografer. Kostnaderna härför beräknas av utredningen till 947 500 kr. Utredningen föreslår, att även denna utbyggnad genomföres under en femårsperiod och att kostnaderna fördelas på sätt som framgår av följande sammanställning.

*Femårsplan för utbyggnad av det hydrologiska och hydrografiska
observationsstationsnätet*

	Antal	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
Registrerande peglar	50	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Byggnader	50	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Fasta peglar	75	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Thompson-dammar	40	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Mareografinstrument	15	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000
Mareografhus	4	100 000	100 000	100 000	100 000	—
Summa kr.	—	209 500	209 500	209 500	209 500	109 500

Den av utredningen föreslagna upprustningen av institutets tekniska resurser medför under femårsperioden 1960/61—1964/65 en ökning av medelsbehovet för anskaffning och underhåll av instrument med sammanlagt 4 366 200 kr.

I följande sammanställning lämnas en specifikation över totalsumman årsvis och med fördelning på olika slag av stationer.

*Medelsbehovet för instrumentanskaffning under en femårsperiod
enligt utredningens förslag*

	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
Flygväderlektjänsten	457 300	241 300	241 300	241 300	241 300
Aerologiska stationer	225 000	260 000	420 000	440 000	600 000
Markobservationsstationer	23 200	10 000	8 000	6 000	4 000
Hydrologiska stationer	209 500	209 500	209 500	209 500	109 500
Summa kr.	915 000	720 800	878 800	896 800	954 800

Då de nuvarande sammanlagda anslagsanvisningarna för anskaffning och drift av instrument vid institutet och dess lokala organ uppgår till 444 800 kr., skulle — med den föreslagna anslagshöjningen — det totala medelsbehovet för här ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1960/61 uppgå till 1 359 800 kr.

Institutet har sedan budgetåret 1955/56 beviljats medel för försök med numeriska prognoser med *matematikmaskinen Besk*, vilka av allt att döma slagit väl ut. Utredningen räknar med en successiv utveckling av den verksamhet varom här är fråga, förslagsvis under en tidsperiod av fem år. De för ändamålet anvisade medlen uppgår f. n. till 30 000 kr. per år. För budgetåret 1960/61 föreslås beloppet höjt till 70 000 kr.

Institutet, som f. n. har *telefaxförbindelser* med flygväderlektjänsterna i Stockholm-Bromma och Malmö-Bulltofta, bör enligt utredningen få sådan förbindelse även med flygväderlektjänsten i Göteborg-Torslanda och i sin om tid med flygväderlektjänsten i Sundsvall/Härnösand. Kostnaderna för upprättande av telefaxförbindelser med de sistnämnda båda flygväderlektjänsterna beräknas till ca 104 000 kr.

5. Kostnadsberäkningar m. m.

Ett genomförande av utredningens förslag beräknas medföra en kostnadsökning (s. 269—280 i betänkandet) om 2 702 661 kr. för budgetåret 1960/61.

Sammanfattningsvis innebär personalförslagen en nettoökning med 83 befattningshavare fränsett uppdragsverksamheten. Av nämnda ökning hänför sig 56 till institutets olika avdelningar, 9 till de aerologiska stationerna samt 18 till de civila flygväderlekstjänsterna. I jämförelse med nuvarande personaluppsättning innebär utredningens förslag en ökning med ca 25 %. Kostnaden för den nya personalen har utredningen beräknat till 1 380 044 kr. jämte en ökning av lärararvoden med 65 400 kr. och av observatörsarvodena med 184 217 kr. Den totala lönekostnadsökningen för budgetåret 1960/61 skulle i enlighet härmed uppgå till 1 629 661 kr. — Vidare har utredningen föreslagit en ökning av materielanskaffningen med 4 366 200 kr. under en femårsperiod, varav 915 000 kr. för budgetåret 1960/61. I övrigt har utredningen för nästa budgetår räknat med kostnadsökningar om sammanlagt 158 000 kr. avseende omkostnader, telefaxutrustning på Torslanda samt försöksverksamhet och särskilda undersökningar. Utredningen har utgått från att institutet i samband med remissbehandlingen av betänkandet eller petita för budgetåret 1960/61, med hänsyn till bl. a. den preliminära karaktären av löne- och omkostnadernas uppskattning och dels ovissheten beträffande uppdragsverksamhetens omfattning det aktuella budgetåret inkommer med detaljerade anslagsberäkningar. — Beträffande anslagsindelningen har utredningen framlagt vissa ändringsförslag, för vilka redogöres under avsnittet rörande anslagsberäkningarna för budgetåret 1960/61.

III. Yttrandena

Av de myndigheter, som mera allmänt yttrat sig över utredningen, har flertalet i huvudsak anslutit sig till de av utredningen framlagda förslagen i stort. Sålunda tillstyrkes utredningens förslag i allt väsentligt av *vattenöverdomstolen, försvarsstaben, chefen för flygvapnet, telestyrelsen, SMHI, lantbruksstyrelsen och fiskeristyrelsen*. En upprustning av institutets resurser i minst den föreslagna omfattningen förordas bl. a. av *statens skogsforskningsinstitut och meteorologiska och hydrologiska rådet*.

SMHI erinrar om att institutet för utredningen framhållit sina synpunkter på erforderlig utbyggnad av institutet. De av utredningen framlagda förslagen innebär väsentliga nedskärningar i de önskemål, som institutet lagt fram för utredningen. Utredningens förslag kan emellertid accepteras såsom en första etapp i den erforderliga utbyggnaden, varför institutet lagt dem till grund för anslagsäskandena för budgetåret 1960/61.

Ett par myndigheter har emellertid varit kritiska mot den föreslagna upprustningen av institutet. Sålunda anser *statskontoret*, att innan en så betydande utbyggnad av den civila väderlekstjänsten företas, som föreslagits i

betänkandet, särskilda organisationsexperter bör undersöka vad som kan göras för att nedbringa de sammanlagda civila och militära utgifterna för väderlekstjänst. Oberoende härav hade det varit önskvärt, att utredningen kunnat grundas på en noggrann analys av de vid institutets olika arbetsplatser tillämpade arbetsrutinerna. En dylik undersökning borde redan tidigare ha företagits på institutets eget initiativ. Även om utredningen uppenbarligen haft ett omfattande material till sitt förfogande, anser sig statskontoret höra föreslå, att en sådan analys kommer till stånd, innan de sakkunnigas förslag till upprustning av institutet i personellt och materiellt avseende upptas till slutlig prövning.

Statens organisationsnämnd finner, med hänsyn till den betydande utbyggnad som utredningen föreslagit, att en organisationsundersökning bör komma till stånd. I avvaktan härpå synes endast av säkerhetsskäl nödvändiga och i övrigt angelägna organisationsändringar böra vidtas.

I fråga om gränsdragningen mellan institutets och andra organs arbetsuppgifter ansluter sig flertalet myndigheter, som yttrat sig i frågan, i stort sett till utredningens förslag. Betydelsen av att institutets och militära väderlekstjänstens verksamhet samordnas i största möjliga utsträckning understrykes av *SMHI*, som dessutom framhåller, att sekretesskäl normalt icke bör få hindra samarbetet.

Utredningens förslag att samarbetskommittén för agrikulturmeteorologisk forskning bör erhålla en av Kungl. Maj:t sanktionerad ställning biträdas av *SMHI*, *lantbrukshögskolan* och *statens lantbruksförsök* samt *skogs- och lantbruksakademien*, medan däremot *statskontoret* icke kan tillstyrka förslaget.

Sveriges geologiska undersökning framhåller beträffande mätningarna av grundvattnet, att man bör avvakta erfarenheterna från nu pågående arbeten. Framdeles bör det ankomma på *SMHI* och *Sveriges geologiska undersökning* att med ledning av de vunna erfarenheterna uppta hithörande frågor till ett allmänt övervägande och för statsmakterna framlägga de synpunkter och förslag, vartill arbetet kan ge anledning. *SMHI* anför, att institutet efter hand kommer att i samarbete med *Sveriges geologiska undersökning* söka att utarbeta ett preciserat förslag till undersökning av grundvattenförhållandena i landet i sin helhet.

Medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd finner vad som av utredningen anföres om radioaktivitetsundersökningar utgöra en lämplig grundval för samarbetet mellan strålskyddsnämnden och *SMHI*.

Beträffande gränsdragningen mellan *SMHI:s* allmänna service och dess uppdragsverksamhet samt uppdragsverksamhetens finansiering ansluter sig i stort sett samtliga myndigheter, som uttalat sig i frågan, till utredningens principiella uppfattning, att institutets allmänna service bör avgränsas så att den tillgodoser vederbörande näringsgrenars allmänna behov av meteorologiska och

andra underrättelser inom området för institutets verksamhet. Vissa remissinstanser finner dock, att utredningen i en del fall till uppdragsverksamheten hänfört sådant, som enligt deras uppfattning bör ligga inom ramen för den allmänna servicen.

SMHI, lantbruksstyrelsen, lantbrukshögskolan och statens lantbruksför-sök samt skogs- och lantbruksakademien finner sålunda utredningens tolkning av begreppet berörda näringsgrenars allmänna behov alltför snäv. De anser, att bl. a. observationerna rörande atmosfärens kemi, lokalklimatet och mikroklimatet tillgodoser jordbrukets och skogsbrukets allmänna behov. Vattenfallsstyrelsen anser, att en viss del av målforskningen, som icke kan direkt debiteras någon uppdragsgivare, bör bekostas av allmänna medel. Personalen bör därför ej överflyttas på uppdragsverksamheten i så stor utsträckning som föreslagits. Telestyrelsen ifrågasätter om ej den väderleksinformation, som lämnas allmänheten genom »Fröken Väder»-tjänsten, bör avföras från kategorien uppdragsverksamhet och tillhandahållas televerket av SMHI helt utan ersättning. Prognoserna till ledning för hyggesbränningsverksamheten bör ingå i institutets allmänna verksamhet anser domänstyrelsen och skogs- och lantbruksakademien. Akademien menar, att prognoserna för timmerflottning ej heller bör betraktas som specialuppdrag. Sjöfartsstyrelsen anför, att kostnaderna för observationsarbeten vid de under sjöfartsstyrelsen lydande fyrplatserna liksom hittills bör bestridas av institutet. Ersättning till institutet för väderleksrapporter i ljudradio och television bör enligt Sveriges Radio AB ej utgå. Institutets verksamhet är en service åt allmänheten finansierad med allmänna medel och prognoserna bör därför komma allmänheten till del utan ytterligare kostnad för denna. Däremot bör ersättning utgå till enskilda tjänstemän för medverkan i vissa program.

Utredningens förslag till finansiering av uppdragsverksamheten tillstyrkes av bl. a. SMHI, statskontoret och statens sakrevision.

I fråga om institutets organisation förordar meteorologiska och hydrologiska rådet m. fl. utredningens förslag till byråorganisation medan däremot statskontoret endast kan tillstyrka, att meteorologiska byrån t. v. uppdelas på en väderleksbyrå och en klimatbyrå, varvid flygväderleksavdelningen bör hänföras till väderleksbyrån. En uppdelning av hydrologiska byrån i två byråer förordas av bl. a. vattenfallsstyrelsen.

Utredningens förslag till personalupprustning utgör enligt vattenöverdomstolens mening ett minimikrav. Institutets uppgifter inom vattenrättsskipningen är av synnerligen omfattande och tidsödande beskaffenhet. Den utbyggnad av vattendomstolarna, som ägt rum, måste ha medfört svårigheter för institutet att fullgöra sina uppgifter i rätt tid. Statens organisationsnämnd anser, att de delar av organisationsförstärkningen, som motiveras av lufttrafikens ökning och utvecklingen mot snabbare flygplan och högre flyghöjder samt utökningen av vattendomstolarna har den högsta angelägenhetsgraden. Statens skogsforskningsinstitut och skogs- och lant-

bruksakademien menar, att skogs- och lantbruksmeteorologiska verksamheten inte blivit tillräckligt beaktad av utredningen.

Beträffande utredningens överväganden rörande de olika avdelningarna förordar *lantbruksstyrelsen*, *statens skogsforskningsinstitut*, *lantbrukshögskolan* och *statens lantbruksförsök* samt *skogs- och lantbruksakademien*, att en särskild sektion för skogs- och lantbruksmeteorologi inom klimatavdelningen inrättas. I fråga om instrumentavdelningen ifrågasätter *chefen för flygvapnet* lämpligheten att utvidga denna i föreslagen omfattning. *SMHI* menar, att förstärkningen av institutets instrumentavdelning måste på längre sikt bli betydande. I den mån expertis på viss del av instrumentområdet kan erhållas utanför institutet, kommer institutet, när så är lämpligt, givetvis att anlita denna expertis. *Luftfartsstyrelsen* framhåller i fråga om teleavdelningen behovet av en förstärkning av förbindelsetjänstens tekniska och personella resurser samt delar utredningens uppfattning, att en sammanslagning bör kunna ske av den centrala aerologiska tjänsten och den aerologiska tjänsten vid Bromma. *Luftfartsstyrelsen* framhåller vidare behovet av en ny aerologisk station i övre Norrland samt understryker vad utredningen med hänsyn till jetflygets behov och inrikesflygets utveckling föreslagit rörande utbyggnad av flygväderlekstjänsten. Styrelsen tillstyrker utredningens förslag, att kostnaderna för de aerologiska stationerna helt skall bestridas av institutet men anser i konsekvens därmed, att även kostnaderna för väderleksstationerna i Nordatlanten helt bör stanna på institutet. Slutligen förordar *vattenfallsstyrelsen* och *lantbruksstyrelsen* en utökning av hydrologiska byrån utöver vad utredningen föreslagit.

Statens lönenämnd anser, att utredningens förslag i fråga om lönegradsplaceringar innebär avsteg från de normer, som legat till grund för nuvarande personalförteckning för institutet. Då de föreslagna löneförbättringarna väsentligen synes motiverade av rekryteringsskäl och önskemål om ökade insatser från institutets sida har lönenämnden icke ansett sig böra ingå på närmare prövning av utredningens förslag. — *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund* och *Sveriges Akademikers Centralorganisation* har framfört ett flertal synpunkter och förslag ifråga om personalfrågorna.

Beträffande *observationen* ätet finner *chefen för flygvapnet* och *domänstyrelsen m. fl.* det synnerligen angeläget, att den av utredningen föreslagna utbyggnaden kommer till stånd. *Sjöfartsstyrelsen* och *SMHI* framhåller, att automatiseringen och därmed följande avbemannning av nuvarande bemannade fyrplatser kommer att fortgå i snabbare takt än tidigare kunnat förutses. Risker föreligger därför för att den av sjöfartsverket ombesörjda observationstjänsten från bemannade fyrplatser kommer att avsevärt försämrans inom den närmaste tiden. *Statens vatteninspektion* ansluter sig till utredningens förslag i fråga om utvidgningen av antalet vattenstånds- och vattenföringsstationer.

Utredningens förslag rörande *undervisningen och forskningen* vid institutet delas i allt väsentligt av *chefen för flygvapnet*, *SMHI* och

Internationella meteorologiska institutet. Vattenfallsstyrelsen anser det viktigt, att medel anvisas för undervisning i hydrologi.

Statskontoret ansluter sig till uppfattningen att institutet — i avvaktan på resultaten av meteorologiutredningen — bör fortsätta att svara för viss undervisning i meteorologi och hydrologi. Med hänsyn till att undervisningen vid institutet t. v. måste betraktas som ett provisorium kan statskontoret inte tillstyrka, att några laboratorjtjänster inrättas för fasta lärarkrafter.

Kanslern för rikets universitet anser i likhet med utredningen, att den praktiska meteorolog- och hydrologutbildningen och i viss mån vidareutbildningen även i fortsättningen bör ankomma på institutet. Den lägre meteorologi- och hydrologiundervisningen, som erfordras för tjänstexamen, är däremot av natur, att den bör ske vid akademiska lärosäten. Beträffande utredningens förslag om kvalificerade befattningshavare för forskning bör enligt kanslerns mening meteorologiutredningens arbete avvaktas, innan slutlig ställning tas till utredningens förslag.

Meteorologiutredningen anför, att utbildningen till meteorologisk tjänstexamen i sin nuvarande utformning befunnits vara en för ifrågasättande meteorologkategoris arbetsuppgifter lämplig utbildning. Undervisningsavdelningen vid SMHI bör få en mer stadigvarande karaktär och till densamma bör förläggas SMHI:s och flygvapnets gemensamma utbildning av meteorologer till meteorologisk tjänstexamen och likaledes den gemensamma vidareutbildningen av meteorologer. Meteorologiutredningen tillstyrker inrättande av en befattning med laborators ställning.

Ifråga om instrumentutrustningen ifrågasätter *Scandinavian Airlines System* starkt om ej tillfredsställande utrustning för höjdvindsmätning för Bromma, Göteborg och Östersund bör ges viss prioritet vid utbyggnaden av det aerologiska nätet.

IV. Departementschefen

I 1957 års statsverksproposition (VI ht p. 34) anförde dåvarande chefen för kommunikationsdepartementet, att utvecklingen inom det meteorologiska området medfört väsentligt ökade och även delvis nya uppgifter för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, sedan det fick sin nuvarande organisation år 1945. Departementschefen ansåg därför tiden vara inne för en översyn av institutets arbetsuppgifter och organisation. För att verkställa denna översyn tillkallades särskilda sakkunniga, vilka antog benämningen SMHI-utredningen. I ett den 14 maj 1959 avlämnat betänkande har utredningen till en början dragit upp vissa allmänna riktlinjer rörande vilka uppgifter, som bör ankomma på institutet. I anslutning härtill har utredningen sökt draga en lämplig gräns mellan uppgifter, som bör ingå i institutets ordinarie arbete och därför finansieras med dess egna anslag, samt

sådan verksamhet, som bör hänföras till uppdrag från olika organ och enskilda och som bör bekostas av uppdragsgivare. Utredningen har därjämte föreslagit en betydande utbyggnad av både institutets personal och dess tekniska resurser.

Vid bedömningen av frågan i vilken omfattning och hur föreliggande och förutsebara krav på meteorologisk, klimatologisk och hydrologisk verksamhet vid institutet bör tillgodoses, har utredningen ansett det vara av betydelse, att en lämplig fördelning sker av såväl praktiska som vetenskapliga arbetsuppgifter mellan institutet och andra verk och institutioner. Utredningen har icke funnit anledning att föreslå några väsentliga ändringar i fråga om institutets uppgifter på de områden, som tangerar andra organs verksamhet, eller beträffande formerna för det samarbete, som äger rum mellan institutet och andra myndigheter.

För egen del anser jag, att den nuvarande fördelningen av arbetsuppgifter på ifrågavarande områden mellan institutet och andra organ i huvudsak motsvarar kraven på ett rationellt utnyttjande av samhällets resurser. Vad gäller samarbetet mellan institutet och den militära väderlekstjänsten vill jag dock särskilt understryka vikten av att verksamheten i besparings syfte samordnas i största möjliga utsträckning. Beträffande samordningen av meteorologiska och hydrologiska undersökningar av betydelse för lantbruket och skogsbruket föreslår utredningen — med instämmande av bl. a. SMHI och skogs- och lantbruksakademien — att den samarbetskommitté, som berörda myndigheter på eget initiativ bildat för ändamålet, bör erhålla en av Kungl. Maj:t sanktionerad ställning. Nämda kommitté synes mig utgöra en lämplig form för samordningen av verksamheten på ifrågavarande område. Någon ändring av kommitténs status har jag dock, i likhet med statskontoret, inte funnit anledning att förorda.

I vad avser institutets medverkan och dess ställning till den s. k. lavin-kommittén, vilken bedriver vetenskaplig och praktisk verksamhet för att förhindra lavinolyckor, har utredningen föreslagit, att undersökningar rörande de meteorologiska förutsättningarna för lavinbildning bör anförtros åt institutet. Enligt utredningens mening torde det vidare ankomma på institutet att ta ställning till önskemål om kartläggning av lavinområdena och om en utvidgad varningstjänst för fjälltrakterna. Såvitt jag kan finna bör ifrågavarande uppgifter lämpligen handhas av institutet. Därvid bör arbeten avseende kartläggning och andra sådana uppgifter av speciell karaktär inte ingå i institutets allmänna verksamhet utan torde få falla under dess uppdragsverksamhet.

Utredningen har dragit en skiljelinje mellan institutets allmänna service och dess uppdragsverksamhet. Ifrågavarande allmänna verksamhet bör enligt utredningens mening, liksom hittills, bekostas helt av statsverket. Den allmänna verksamheten synes utredningen böra i stort sett avgränsas så, att den tillgodoser olika näringsgrenars m. m. allmänna behov av meteorologiska och hydrologiska underrättelser. I den mån ytterligare anspråk ställes på institutet, bör därav föranledd utökad verksamhet få formen av uppdrag,

för vilka institutet skall erhålla ersättning motsvarande självkostnaderna. Enligt utredningens uppfattning bör den allmänna verksamheten bl. a. omfattas prognoser för en vecka rörande temperatur och nederbörd inom landets olika delar. Vidare anser utredningen, att de temperaturprognoser, som sjöfarten behöver för att få kännedom om den sannolika utvecklingen av isförhållandena vid landets kuster, bör helt bekostas av institutets medel. Det grundläggande arbetet på veckoprognoosavdelningen synes utredningen även böra ingå i institutets allmänna verksamhet.

De av utredningen framlagda förslagen rörande uppdelningen av institutets verksamhet på en allmän del och en del, som skall bekostas av olika uppdragsgivare, har i stort sett tillstyrkts eller lämnats utan erinringar av remissinstanserna. För egen del ansluter jag mig till utredningens principiella ståndpunkt, att de olika näringsgrenarnas allmänna behov av meteorologiska och andra underrättelser inom området för institutets verksamhet bör betraktas som allmän serviceverksamhet och bekostas av staten. Självfallet kan vissa svårigheter uppkomma, när det gäller att avgöra vad som är att hänföra till vederbörande näringsgrenars allmänna behov. Det torde i allmänhet få ankomma på institutet att i det enskilda fallet verkställa denna gränsdragning. Generellt bör dock gälla, att begreppet allmänna behov ej får ges en alltför vid innebörd. Härför talar bl. a. det förhållandet, att behovet av speciella undersökningar m. m. oftast bäst torde kunna bedömas av det organ, som har att ta ställning i medelsfrågan.

Vad gäller utredningens ställningstaganden i vissa konkreta spörsmål rörande gränsdragningen mellan allmänna serviceuppgifter och uppdragsverksamhet är jag f. n. inte beredd att förorda den utvidgning av allmänna verksamheten inom veckoprognoosavdelningen, som utredningen föreslagit. Som uppdrag bör således även i fortsättningen räknas den verksamhet rörande vissa långtidsprognoser, vilken hitintills bekostats av bl. a. sjöfartsstyrelsen. Någon ändring bör heller inte vidtas för nästa budgetår i fråga om fördelningen av kostnaderna för den vid institutet bedrivna undervisningen.

Utredningen har ansett, att de ordinarie väderleksrapporterna i ljudradio bör ske utan kostnad för Sveriges Radio AB, medan däremot motsvarande rapporter i televisionen bör ersättas institutet. Någon större principiell skillnad mellan dessa slag av rapporter torde emellertid inte föreligga. Med hänsyn härtill och till det mycket stora intresse dessa rapporter har, förordar jag, att samtliga ordinarie väderleksrapporter i såväl ljudradio som television bör ske utan kostnad för Sveriges Radio AB. Däremot synes ingen erinran kunna riktas mot att, liksom hittills, viss ersättning utgår till den i programmen deltagande meteorologpersonalen, i den mån denna utför arbetet härmed vid sidan om sin ordinarie tjänst. I den mån särskilt material utöver de ordinarie rapporterna tillhandahålles Sveriges Radio AB eller pressen, bör givetvis fortfarande ersättning uttagas.

Utredningens förslag i övrigt rörande avgränsningen av institutets allmänna verksamhet bör enligt min mening accepteras. Institutets verksamhet i fråga om mera omfattande undersökningar av luftföroreningar, radio-

aktiva ämnens spridning, atmosfärens kemi, lokal- och mikroklimat bör således betraktas som uppdrag. Som uppdragsverksamhet bör vidare alljämt räknas hyggesbränningsprognoser, prognoser för s. k. timmersläp samt »Fröken Väder»-tjänsten. Jag kan således inte biträda den av vissa remissinstanser framförda åsikten, att dessa prognoser bör ingå i institutets allmänna verksamhet. Jag delar även utredningens uppfattning, att grundläggande observationer av markvädret och av de högre luftlagren bör bestridas av allmänna medel. Luftfartsstyrelsens bidrag till de aerologiska stationerna bör i enlighet härmed upphöra och kostnaderna för desamma helt stanna på institutet. I gengäld bör, såsom institutet föreslagit, viss personal vid de lokala flygväderlekstjänsterna, vilken hittills redovisats under institutets avlöningsanslag, i fortsättningen betalas av luftfartsstyrelsen.

Som berörts i det föregående bekostas institutets allmänna serviceverksamhet helt av statsverket, medan institutet erhåller ersättning för uppdrag, som fullgöres av detsamma. Enligt gällande taxa, som fastställts av Kungl. Maj:t, skall uppdragsgivarna betala institutets direkta kostnader för uppdragen samt dessutom ett omkostnadspålägg om 50 % för allmänna administrationskostnader m. m. För att full kostnadstäckning skall ernås, föreslår utredningen, att omkostnadspålägget höjes till 100 %. Av pålägget föreslås institutet få disponera 70 %, medan återstående 30 % skulle tillgodoföras statsverket.

Jag anser det viktigt, att omkostnadspålägget avväges så, att däri inrymmes såväl hel kostnadstäckning för staten som nödvändig marginal för institutet för att upprätthålla uppdragsverksamheten. Den föreslagna taxejusteringen bör därför genomföras fr. o. m. nästa budgetår. Det är min avsikt att låta utarbeta förslag till erforderliga föreskrifter i ämnet och därefter underställa ärendet i dess helhet Kungl. Maj:ts prövning.

I fråga om förstärkning av institutets personal föreslår utredningen inrättandet av två nya byråer samt en förstärkning med 83 nya tjänster för den allmänna verksamheten och väderlekstjänsten för luftfarten, vilket i jämförelse med nuvarande personaluppsättning innebär en ökning med ca 25 %. Huvuddelen av de föreslagna tjänsterna är avsedd för institutets centrala del. De aerologiska stationerna, som för nästa budgetår föreslås skola utökas från tre till fyra, anses böra förstärkas med nio befattningshavare. De lokala flygväderlekstjänsterna föreslås få 18 nya tjänster. — Utredningen har vidare framlagt en plan för en successiv ökning av det meteorologiska stationsnätet jämte höjning av utgående observatörsarvoden. Planen omfattar en tid av fem år. En kraftig utbyggnad av institutets hydrologiska stationsnät beräknas också bli erforderlig. Avlöningskostnaderna härför förutsättes dock böra i huvudsak bestridas med inkomster från uppdragsverksamheten.

I anslutning till utökningen av observationsnätet och den personella upp rustningen i övrigt, främst flygväderlekstjänsterna och de aerologiska stationerna, har utredningen även lagt fram en femårsplan för anskaffning och underhåll av instrument. Bl. a. föreslås, att de aerologiska stationerna förses

med radioutrustning för höjdvindmätning samt att de större flygplatserna utrustas med för en kvalificerad väderlekstjänst erforderliga precisionsinstrument.

Den för genomförande av utredningens förslag erforderliga kostnadsökningen uppgår enligt utredningens preliminära beräkningar för budgetåret 1960/61 till ca 2,7 milj. kr., varav i löner ca 1,7 milj. kr. samt för instrument och diverse omkostnader ca 1 milj. kr. Utredningen har härvid ej tagit hänsyn till uppdragsverksamheten och automatiska kostnadsstegringar. SMHI har i sina petita för nästa budgetår, vilka i allt väsentligt grundar sig på utredningens förslag men som dessutom inkluderar uppdragsverksamheten och automatiska utgiftsökningar, äskat en sammanlagd anslagshöjning med ca 3,8 milj. kr.

Utredningens förslag rörande förstärkning av institutets personella och materiella resurser har tillstyrkts eller lämnats utan väsentliga erinringar av flertalet remissorgan. En kritisk inställning har intagits av statskontoret och statens organisationsnämnd. Båda dessa myndigheter har förordat, att en särskild organisationsundersökning verkställs rörande institutets verksamhet, innan utredningens förslag till upprustning upptas till slutlig prövning.

För egen del har jag funnit, att den verkställda sakkunnigutredningen, som grundats på djupgående undersökningar och ett vidlyftigt material, till fullo klarlagt, att en upprustning av institutet i fråga om såväl personal som utrustning är erforderlig, om institutet skall kunna på längre sikt tillfredsställa ombesörja sina uppgifter. En ytterligare expertundersökning utöver den nyligen verkställda grundliga sakkunnigutredningen — såsom ifrågasatts i ett par remissyttranden — är sålunda enligt min mening inte nödvändig för ett ställningstagande till institutets aktuella upprustningsbehov.

Som framgått av den förut lämnade redogörelsen innebär utredningens förslag en mycket omfattande förstärkning av institutets resurser. Sålunda föreslås en 25-procentig ökning av institutets personalorganisation och vidare en kraftig materiell upprustning av institutet. Genomförandet av utredningens förslag får enligt min mening betecknas som synnerligen kostnadskrävande. Att nu på en gång realisera förslaget i dess helhet synes mig därför inte möjligt.

Med hänsyn till det på vissa punkter trängande behovet av en upprustning av institutet anser jag mig likväl för nästa budgetår böra föreslå en betydande förstärkning av dess personella och materiella resurser. De förslag, som jag kommer att framlägga i det följande, medför jämte de s. k. automatiska utgiftsstegringarna en sammanlagd anslagshöjning med ca 1,6 milj. kr. Härav hänför sig ca 860 000 kr. till avlöningar och ca 740 000 kr. till materiel m. m. — I fråga om personalorganisationen innebär mina förslag en förstärkning av institutets allmänna verksamhet m. m. — i första hand den civila flygväderlekstjänsten, den aerologiska verksamheten och observationstjänsten — med ett 20-tal nya tjänster, varav en byråchefsbefattning. Härvid hör beaktas, att institutet genom beslut av föregående års riksdag

redan för innevarande budgetår erhållit medel för tillhoppa 13 nya tjänster, vilka ingår i det förslag om personalupprustning, som lagts fram av utredningen. Jag föreslår vidare, att ca 10 extra tjänster extraordinariesättes för den allmänna verksamheten m. m. och att för uppdragsverksamheten må inrättas inemot 20 nya fasta tjänster, varigenom institutets personalorganisation får en ökad stadga. I samband härmed föreslås att vissa ändringar vidtas i den nuvarande inbördes avvägningen mellan tjänster för den allmänna verksamheten och uppdragsverksamheten. — Beträffande institutets materiel avser mina förslag en upprustning av dels de nuvarande aerologiska stationerna och dels flygväderlekstjänsterna, främst vid Stockholm-Arlanda flygplats och de norrländska flygplatserna.

Frågan om institutets fortsatta upprustning bör upptagas till prövning i samband med den årliga granskningen av institutets anslagsäskanden. Med hänsyn till vad jag förut anfört om de av sakkunnigutredningen verkställda undersökningarna och de därpå baserade förslagen synes desamma böra läggas till grund för den framtida prövningen av upprustningsbehovet.

Utredningen har räknat med att institutet — i avvaktan på resultatet av den särskilda sakkunnigutredning, som pågår rörande den meteorologiska undervisningen och forskningen vid universitet och högskolor — bör fortsätta att svara för viss undervisning i meteorologi och hydrologi. Jag ansluter mig till denna uppfattning. Det slutliga ställningstagandet till arten och omfattningen av institutets undervisnings- och forskningsverksamhet torde dock få anstå, tills resultatet av meteorologiutredningens arbete föreligger. Vägande skäl talar emellertid för att i vart fall den praktiska meteorolog- och hydrologutbildningen och i viss mån vidareutbildningen även i fortsättningen bör ankomma på institutet. Organisationen för ifrågavarande utbildningsverksamhet bör likväl i nuvarande läge inte givas en definitiv form, och jag är därför ej nu beredd att tillstyrka några fasta lärarkrafter för denna verksamhet.

Mina närmare ställningstaganden till utredningens förslag i olika avseenden kommer jag att redovisa i samband med prövningen av institutets petition för nästa budgetår. Beräffande denna prövning hänvisas till efterföljande avsnitt rörande anslagsberäkningar för budgetåret 1960/61.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda sådana övergångsbestämmelser, som i anledning av den av mig förordade utbyggnaden av institutet kan visa sig bliva erforderliga.

V. Anslagsberäkningar för budgetåret 1960/61

SMHI har i skrivelser den 9 och 26 september 1959 framlagt anslagsäskanden för nästa budgetår. Framställningarna utgör samtidigt yttranden över utredningens betänkande. Institutet, som anser sig kunna acceptera utredningens förslag i allt väsentligt såsom en första etapp i utbyggnaden av institutet, har lagt utredningens betänkande till grund för sina anslagsäskanden. Beträffande motiveringen har institutet därför nöjt sig med att

hänvisa till innehållet i betänkandet. Institutet har endast angivit särskilda motiv, när äskandena avviker från utredningens förslag eller ytterligare kommentarer ansetts erforderliga.

Utredningen har (s. 269—277 i betänkandet) föreslagit viss omläggning av den nuvarande anslagsindelningen för att bl. a. ernå en bättre överblick över medelsanvisningen med hänsyn till ändamålets art och en viss koncentration av anslagsfördelningen. Förslaget innebär, att antalet anslag minskar från tio till åtta. Under avlöningsanslaget bör anvisas medel för samtliga personalkostnader, bortsett från dem som är hänförliga till uppdragsverksamheten och väderlekstjänsten för luftfarten. Omkostnadsanslaget bör inkludera de nuvarande anslagen Omkostnader och Telegramkostnader m. m. samt dessutom omkostnaderna under anslagen Undervisning och Observatörer och utgifterna för sjukvård, resor och expenser under anslaget Aerologiska stationer. Ett nytt förslagsanslag Underhåll av materiel m. m. föreslås för utgifter, vilka avser drift och löpande underhåll av instrument och som hittills redovisats under anslagen Underhåll av stationer m. m. och Aerologiska stationer. Ett nytt reservationsanslag Nyanskaffning av instrument m. m. bör avses för medel, vilka anvisas för nyanskaffning av instrument och som hittills upptagits under underhållsanslaget och anslaget Aerologiska stationer. Ett nytt reservationsanslag Försöksverksamhet och särskilda undersökningar m. m. föreslås för medel, som anvisas för försök med matematik- och hålkortsmaskiner samt för andra specialundersökningar. I fråga om de nuvarande anslagen Uppdragsverksamhet, Väderlekstjänst för luftfarten samt Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m. föreslår utredningen ej någon ändring ur redovisningsteknisk synpunkt. De nuvarande anslagen Undervisning, Observatörer, Telegramkostnader m. m., Underhåll av stationer m. m. samt Aerologiska stationer föreslås utgå.

Institutet har i stort sett intet att erinra mot utredningens förslag till ny anslagsindelning.

Med hänsyn till mina ställningstaganden till förslagen om undervisningen och forskningen vid institutet anser jag, att det nuvarande anslaget Undervisning t. v. bör bibehållas samt att något särskilt, nytt anslag ej behöver upptagas för försöksverksamhet och särskilda undersökningar m. m. I övrigt synes den av utredningen föreslagna anslagsindelningen böra godtagas. I enlighet härmed föreslås den anslagsindelning, som framgår av följande uppställning, vari som jämförelse även upptagits de nuvarande anslagen.

Nuv. anslag	Nya anslag
SMHI: Avlöningar, f.	SMHI: Avlöningar, f.
» Undervisning	» Undervisning
» Omkostnader, f.	» Omkostnader, f.
» Observatörer	» Underhåll av materiel m. m., f. (nytt)

SMHI: Telegramkostnader m. m., f.	SMHI: Nyanskaffning av instrument m. m., r. (nytt)
» Underhåll av stationer m. m., r.	» Uppdragsverksamhet m. m., f.
» Uppdragsverksamhet, f.	» Väderlektjänst för luftfarten, f.
» Väderlektjänst för luftfarten, f.	
» Aerologiska stationer, f.	
Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m., f.	Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m., f.

Jag övergår härefter till att anmäla och taga ställning till institutets anslagsäskanden för nästa budgetår. Institutet har i sina petita följt den nuvarande anslagsindelningen, sådan den återfinnes i årets statsverksproposition.

1. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 3 350 400 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 3 356 800 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att anslaget höjes med i runt tal 1 071 800 kr.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i> (resp. indragningar)	
Väderleksbyrån väderleksavdelningen	
a) 1 byrådirektör Ae 26	+ 30 108
b) 1 meteorolog Ae 19	+ 20 976
c) 2 meteorologassistenter Ae 11	+ 27 768
d) 1 kontorist Ae 9	+ 12 504
e) 4 kanslibiträden Ae 7	+ 45 168
f) 3 kontorsbiträden Ae 5	+ 30 528
aerologiska avdelningen	
g) 1 statsmeteorolog Ae 23	+ 25 776
h) 2 meteorologer Ae 19	+ 41 952
i) 2 meteorologassistenter Ae 11	+ 27 768
j) 4 kanslibiträden Ae 7	+ 45 168
k) 6 kontorsbiträden Ae 5	+ 61 056
veckoprognosavdelningen	
l) 1 statsmeteorolog Ae 23	+ 25 776
m) 1 meteorolog Ae 19	+ 20 976

	Ökning eller minskning
n) 1 kanslibitråde Ae 7	+ 11 292
o) 1 kontorsbiträde Ae 5	+ 10 176
teleavdelningen	
p) 1 statsmeteorolog Ae 23	+ 25 776
q) 1 radioassistent Ae 13	+ 15 384
r) 8 teleprinterbiträden Ae 7	+ 90 336
Klimatbyrån	
s) 1 byråchef Bo 3	+ 39 648
klimatavdelningen	
t) 1 byrådirektör Ae 26	+ 30 108
u) 1 statsmeteorolog Ae 23	+ 25 776
v) 1 statsmeteorolog Ae 21	+ 23 244
x) 2 meteorologer Ae 19	+ 41 952
y) 1 meteorologassistent Ae 11	+ 13 884
z) 1 kontorist Ae 9	+ 12 504
å) 1 kanslibitråde Ae 7	+ 11 292
ä) 2 kontorsbiträden Ae 5	+ 20 352
instrumentavdelningen	
ö) 1 laborator Ae 26	+ 30 108
aa) 1 statsmeteorolog Ae 23	+ 25 776
ab) 1 hydrolog Ae 19	+ 20 976
ac) 1 förste laboratorieassistent Ae 13	+ 15 384
ad) 2 laboratorieassistenter Ae 12	+ 29 232
ae) 1 tekniskt biträde Ae 9	+ 12 504
af) 1 instrumentmekaniker Ae 10 (i stället för 1 instrumentmekaniker Ag 7 å anslaget Uppdragsverksamhet)	+ 13 188
Hydrologiska byrån	
hydrologiska och hydrografiska avdelningen	
ag) 1 förste hydrologassistent Ae 13	+ 15 384
ah) 1 hydrologassistent Ae 11	+ 13 884
kontrollavdelningen	
ai) 1 byrådirektör Ae 26	+ 30 108
aj) 1 förste statshydrolog Ae 24	+ 27 144
ak) 1 förste statshydrolog Ao 24 överföres till anslaget Uppdragsverksamhet	— 27 144
al) 1 hydrolog Ae 19 överföres till anslaget Uppdragsverksamhet	— 20 976
am) 1 hydrologassistent Ae 11 överföres till anslaget Uppdragsverksamhet	— 13 884

	Ökning eller minskning
isavdelningen	
an) 1 byrådirektör Ae 26	+ 30 108
ao) 1 statshydrolog Ao 23 överföres till anslaget Uppdragsverk- samhet	— 25 776
ap) 1 statshydrolog Ao 21 överföres till anslaget Uppdragsverk- samhet	— 23 244
aq) 4 kontorsbiträden Ao 5 överföres till anslaget Uppdragsverk- samhet	— 40 704
Kansliavdelningen	
kansli med registrators- och kassakontor	
ar) 1 förste byråsekreterare i Ae 21 (i stället för 1 byråsekreterare Ae 19 å anslaget Uppdragsverksamhet)	+ 23 244
as) 1 förste kansliskrivare Ae 12	+ 14 616
at) 2 kontorister Ae 9 (varav 1 i utbyte mot 1 i Ag 9 å anslaget Uppdragsverksamhet)	+ 25 008
au) 1 kanslibitråde Ae 7	+ 11 292
av) 2 kontorsbiträden Ae 5	+ 20 352
bibliotek	
ax) 1 bibliotekarie Ae 21	+ 23 244
avgår arvode	— 4 000
ay) 1 kanslibitråde Ae 7	+ 11 292
az) 1 kontorsbiträde Ae 5	+ 10 176
förrådskontor och vakttjänst	
aå) 3 expeditionsvakter Ae 7	+ 33 876
aä) 1 kontorsbiträde Ae 5	+ 10 176
aö) Militärassistent: arvode	+ 480
Norrköpings flygväderlekstjänst	
ba) 2 meteorologassistenter Ag 9 indrages	— 22 248
Visby flygväderlekstjänst	
bb) 1 förste meteorologassistent Ae 15 samt	— 15 480
bc) 2 meteorologassistenter Ae 11 överföres till anslaget Väder- lekstjänst för luftfarten	— 24 672
Karlstads flygväderlekstjänst	
bd) 1 förste meteorologassistent Ae 13 samt	— 13 836
be) 3 meteorologassistenter Ae 9 överföres till anslaget Väderleks- tjänst för luftfarten	— 33 372
bf) 1 meteorologassistent Ae 9 indrages	— 11 124

2. Förändring av tjänster

Väderleksbyrån

Ökning eller
minskning

a) 1 byråchef Bo 1 uppflyttas till Bo 3	+ 2 640
väderleksavdelningen	
b) 1 statsmeteorolog Ag 21 förändras till Ae 21	—
veckoprognosavdelningen	
c) 1 förste statsmeteorolog Ag 24 förändras till Ao 24	—
d) 1 förste meteorologassistent Ag 13 förändras till Ae 13	—
teleavdelningen	
e) 3 teleprinterbiträden Ag 7 förändras till Ae 7	—
Klimatbyrån	
klimatavdelningen	
f) 1 kanslibitråde Ag 7 förändras till Ae 7	—
instrumentavdelningen	
g) 1 laboratorieassistent Ag 7 förändras till Ae 12	+ 3 324
Flygväderleksbyrån	
h) 1 byrådirektör Ae 26:29 förändras till byråchef Bo 3	+ 4 500
Hydrologiska byrån	
i) 1 byråchef Bo 1 uppflyttas till Bo 3	+ 2 640
hydrologiska och hydrografiska avdelningen	
j) 1 förste statshydrolog Ao 24 uppflyttas till byrådirektör Ao 26	+ 2 964
Kansliavdelningen	
k) 1 byrådirektör Ae 24 uppflyttas till Ae 26	+ 2 964
l) 1 expeditionsvakt Ag 7 förändras till Ae 7	—
m) 1 kontorsbitråde Ag 5 förändras till Ae 5	—
n) 1 skrivbitråde Ag 1 förändras till Ae 5	+ 1 884
3. Omräkningar	
a) Löneklassförändringar	+ 4 068
b) Ordinariesättning av ett kontorsbitråde	—
c) Uppflyttning av 1 förste radiotelegrafist i Ao 12, 5 i Ae 12 och 2 radiotelegrafister i Ae 11 till radioassistenter i Ao resp. Ae 13, allt enligt prop. 152/1959	+ 7 608
d) Uppflyttning av förste instrumentmakartjänsten i Ao 12 till Ao 13 enligt anvisningen i prop. 152/1959	+ 768
e) Ökning i övrigt på grund av regleringen av statstjänstemännens löner för 1959 enligt prop. 152/1959	+ 80 000
f) Omräkning av ordinarieposten	— 100 000
4. Arvodet åt meteorolog- och hydrologelever under utbildning till meteorologisk resp. hydrologisk tjänsteexamen	
	+ 50 000

	Ökning eller minskning
5. Ökade <i>obekvämhetsstillägg</i> i anledning av vissa under punkt 1 angivna personalförändringar	+ 12 000
6. Ökad <i>kompensation för höjda folkpensionsavgifter</i>	+ 52 000
	+1 085 700

I särskild skrivelse den 14 november 1959 har institutet meddelat, att vid bifall till ett förslag om att få flytta institutets radiomottagningsstation från försvarets radioanstalts lokaler på Lovön till en fastighet vid Bromma kan förevarande anslag minskas med 13 884 kr. för en radiotelegrafisttjänst i Ae 11 vid teleavdelningen.

Motiv

I enlighet med utredningens förslag föreslår institutet inrättandet av två nya byråer. Den nuvarande meteorologiska byråns arbetsuppgifter föreslås nämligen fördelade mellan en väderleksbyrå, en klimatbyrå och en flygväderleksbyrå. Nuvarande hydrologiska byrån delas icke. Innehavarna av byråchefstjänsterna bör enligt institutet icke placeras lägre än Bo 3.

1. a)–e) Lika med utredningens förslag.

1. f), k), ä) Av utredningens betänkande framgår att institutet utöver de extra ordinarie kontorsbiträdena anställt tre extra biträden på väderleksavdelningen, vilken förstärkning har kunnat genomföras med anlitande av medel för tillfällig arbetshjälp och besparingar. Utredningen har räknat med att dessa tre biträden göres till extra ordinarie. Institutet, som delar utredningens uppfattning, framhåller emellertid, att då medel icke tidigare använts med hänsyn till en sådan stadigvarande förstärkning måste dessa biträden anslagsmässigt beräknas såsom en personalförstärkning.

1. g)–j) Den begärda förstärkningen överensstämmer med utredningens förslag, dock med minskning av de tjänster som erhöles efter förslag i 1959 års statsverksproposition.

1. l)–o) Lika med utredningens förslag.

1. p)–r) samt 2. e) I fråga om personalen vid teleavdelningen har utredningen beräknat bl. a. 21 teleprinterbiträden. Institutet ansluter sig här till. Med hänsyn till att institutet nu har anslag för tio teleprinterbiträden i Ae 7 (statsverkspropositionen 1946 och 1947 samt proposition 245/1952) samt tre i Ag 7 (statsverkspropositionen 1958), vilka sistnämnda tre enligt punkt 2. e) föreslagits förändrade till Ae 7, erfordras en anslagsökning, som medger en förstärkning med åtta teleprinterbiträden i Ae 7.

1. s)–å) Lika med utredningens förslag.

1. ö)–af) samt 2. g) Institutet har beräknat instrumentavdelningens personal i enlighet med utredningens förslag. Institutet förutsätter därvid, att instrumentverkstaden överföres från kansliavdelningen till klimatbyråns instrumentavdelning.

1. ag)–aq) Lika med utredningens förslag om personalförstärkningar och överföringar av tjänster till uppdragsverksamheten, dock med det undantaget att den av utredningen föreslagna nya förste statshydrologen (1. aj) i Ae 24 upptages å förevarande anslag i stället för å anslaget för Uppdragsverksamhet och användes mera för allmän verksamhet. Alternativt kan i

stället nuvarande tjänst i Ao 24 kvarstå å avlöningsanslaget för detta ändamål och den nya tjänsten inrättas å uppdragsverksamhetsanslaget.

1. ar)—au) Lika med utredningens förslag.

1. av) och 2. m) Utredningen har för kansliet beräknat tre kontorsbiträden i Ae 5 mot nuvarande två i Ag 5. I 1959 års statsverksproposition har institutet erhållit 10 000 kr. för förstärkning av dess administration, vilket beräknas motsvara en kontorsbiträdestjänst. För den andra nuvarande tjänsten i Ag 5 har medel icke anvisats. Beträffande denna gäller samma förhållande som för tjänsterna under 1. f). Enligt institutets mening bör medel anvisas för personalförstärkning med två tjänster i Ae 5, varjämte en tjänst i Ag 5 bör förändras till Ae 5.

1. ax)—az) Lika med utredningens förslag.

1. aå) och 2. l) Expeditionsvaktpersonalen har beräknats enligt utredningens förslag. Då medel provisoriskt erhållits i 1958 års statsverksproposition för anställning av en extra expeditionsvakt, har denna icke upptagits under personalförstärkningar utan redovisats under förändring av tjänster. Utredningens förslag innebär att i nuvarande regleringsbrev given föreskrift, att en ordinarie expeditionsvakttjänst icke får uppehållas, bör utgå.

1. aä) Utredningen beräknar att tre kontorsbiträden i Ae 5 bör finnas vid vakttjänsten. Härför finns sedan gammalt beräknat en tjänst i Ae 5, varjämte medel erhållits för en extra tjänst i Ag 1 enligt 1958 års statsverksproposition. Sistnämnda tjänst beräknas böra förändras till Ae 5. Såsom personalförstärkning beräknar institutet därför ett kontorsbiträde i Ae 5.

1. aö)—bf) och 2. b)—d), f), h), j), k), n) Lika med utredningens förslag.

3. f) Under senare år har tämligen betydande besparingar uppstått på anslagsposten till ordinarie tjänstemän, medan å andra sidan anslagsposten till icke-ordinarie personal fått överskridas efter Kungl. Maj:ts tillstånd. Institutet anser därför att anslagsposten till ordinarie tjänstemän kan med hänsyn till vakanser å ordinarie tjänster nedräknas med 85 000 kr. Under förutsättning att Kungl. Maj:t godkänner institutets ställningstagande beträffande posterna 1. f), 1. k) och liknande, behöver icke någon överföring av medel till icke-ordinarieposten ske i detta sammanhang. Institutet anser vidare hinder ej föreligga för en nedräkning av anslagsposten med det belopp, vartill sjukpenningavdragen för ordinarie tjänstemän i medeltal kan beräknas eller 15 000 kr. Totala anslagsminskningen å ordinarieposten skulle alltså utgöra 100 000 kr.

4. Arvodena åt elever vid kurserna för meteorogisk tjänsteexamen samt för hydrologisk tjänsteexamen bör höjas med sammanlagt 50 000 kr. med hänsyn till lönenivåns höjning under senare år. Arvodena är f. n. fastställda genom Kungl. Maj:ts beslut den 4 januari 1956 och utgår månatligen med 350 kr. för den som är bosatt utanför Stockholm och med 250 kr. för den som är bosatt i Stockholm eller dess omedelbara närhet. Då ingen ökning skett i samband med löneregleringarna åren 1956, 1957 och 1959, bör arvoden höjas till 400 respektive 285 kr. i månaden. Det lägre arvodet bör utgå endast till den som kan bo i sitt föräldrahem. Det har under senare år flera gånger inträffat att framställningar gjorts från elever, som gift sig och bildat eget hem i Stockholm, att erhålla det högre arvodet. Dessa framställningar har endast kunnat tillmötesgås efter Kungl. Maj:ts särskilda medgivande. En omformulering bör därför göras så att det högre arvodet utgår även i sistnämnda fall. För arvodeshöjningarna beräknas ett belopp om ca 8 000 kr. Till följd av utökat elevantal beräknas en höjning om ytterligare

17 000 kr. Elevarvodena vid kurserna för meteorologisk tjänsteexamen beräknas följaktligen höjda från 25 000 kr. till 50 000 kr. För kursen för hydrologisk tjänsteexamen, som beräknas pågå endast vartannat år, d. v. s. med en årskurs varje budgetår, beräknas elevarvodena till 25 000 kr.

Departementschefen

Såsom tidigare nämnts har utredningen på anförda skäl föreslagit en uppdelning av institutets meteorologiska byrå i en väderleksbyrå, en klimatbyrå och en flygväderleksbyrå.

I samband med utvecklingen på meteorologiens område har den nuvarande meteorologiska byrån ur arbetsorganisatoriska synpunkter visat sig vara för stor och ha för skiftande uppgifter för att med fördel kunna sammanhållas som en byrå. En klyvning av byrån bör kunna bidra till att undanröja rådande olägenheter i den nuvarande organisationen och främja ett rationellt utnyttjande av arbetskraften. Jag tillstyrker därför en sådan ändring av den meteorologiska byrån, att den delas på två byråer, en väderleksbyrå och en klimatbyrå, varvid flygväderleksavdelningen bör hänföras till väderleksbyrån. Väderleksbyrån bör omfatta — förutom sistnämnda avdelning jämte de lokala flygväderlektjänsterna — väderleksavdelningen, aerologiska avdelningen, veckoprognosavdelningen, istjänsten för sjöfarten och teleavdelningen. Till klimatbyrån hänföres klimatavdelningen, de meteorologiska observationsstationerna och instrumentavdelningen, till vilken all verksamhet på instrumentområdet bör koncentreras.

Den hydrologiska byrån bibehålles odelad. Jag har intet att erinra mot en sammanslagning av sistnämnda byrås hydrologiska och hydrografiska avdelningar.

Innan jag går in på de olika tjänsteförslagen, vill jag förorda förändrade tjänstebestämmelser för följande personal. Biträden med uppgift att upprätta väderlekskartor torde i fortsättningen böra erhålla tjänstebestämmelserna kartbiträden. I samband härmed får jag erinra om att för ifrågakvarande biträden gäller — enligt de i prop. 1959:152 upptagna och av riksdagen godkända förslagen — befordringsgång enligt SFS 1958:409. Vidare torde tjänster vid institutets instrumentavdelning som laboratorieassistent i Ae 12 och förste laboratorieassistent i Ao 13 resp. Ae 13 utbytas mot tjänster som biträdande ingenjörer i 13 lönegraden.

Beträffande den nya väderleksbyrån föreslår jag, att dess teleavdelning, vars arbetsbörda är stor, förstärkes med ytterligare tre teleprinterbiträden i Ae 7. Genom beslut den 27 november 1959 har Kungl. Maj:t bifallit institutets hemställan om flyttning av institutets radiomottagningsstation. I enlighet med institutets förslag kan i anledning av nämnda beslut en radiotelegrafisttjänst i Ae 11 indragas. Möjlighet bör beredas institutet att avlöna två kartbiträden i reglerad befordringsgång på väderleksavdelningen. Härför erforderliga medel torde överföras från ordinarieposten till icke-ordinarie posten för avlöningar. — I anledning av mitt förslag om delning av den nuvarande meteorologiska byrån bör en byråchefstjänst i Bo 1 upp-

tagas i personalförteckningen. Den nya klimatbyråns instrumentavdelning föreslås förstärkt med ett tekniskt biträde i Ae 9. — På den sammanslagna hydrologiska och hydrografiska avdelningen torde böra inrättas en ny tjänst som förste hydrologassistent i Ae 13. I enlighet med utredningens förslag bör, såsom jag närmare behandlar under anslaget Uppdragsverksamhet, från avlöningsanslaget till sistnämnda anslag överföras följande tjänster, nämligen på kontrollavdelningen en förste statshydrolog i Ao 24, en hydrolog i Ae 19 och en hydrologassistent i Ae 11 samt på isavdelningen en statshydrolog i Ao 23, en statshydrolog i Ao 21 och fyra kontorsbiträden i Ao 5. — Kansliavdelningen, vilkens arbetsuppgifter står i direkt förhållande till institutets utveckling och som är hårt belastad, synes böra erhålla en amanuens tjänst i reglerad befordringgång, vilken tjänst bör överföras från uppdragsverksamheten. Tjänstens innehavare är f. n. placerad som byråsekreterare i Ae 19. Till kansliavdelningen bör från uppdragsverksamheten även överflyttas en kontoristbefattning i Ag 9, vilken samtidigt bör förändras till extra ordinarie i samma lönegrad. Avdelningen föreslås vidare förstärkt med ett kontorsbiträde i reglerad befordringgång.

Personalen vid Visby och Karlstads flygväderlektjänster bör i enlighet med utredningens förslag i fortsättningen redovisas under anslaget Väderlektjänst för luftfarten och dess avlöning alltså bekostas av luftfartsverket. I överensstämmelse härmed torde till nämnda anslag böra överföras, vid Visby flygväderlektjänst en förste meteorologassistent i Ae 15 och två meteorologassistenter i Ae 11 samt vid Karlstads flygväderlektjänst en förste meteorologassistent i Ae 13 och tre meteorologassistenter i Ae 9. Två meteorologassistenter i Ag 9 vid Norrköpings flygväderlektjänst och en meteorologassistent i Ae 9 vid Karlstads flygväderlektjänst kan, såsom utredningen föreslagit, indragas.

Jag föreslår även ändrade anställningsformer för vissa tjänster. Sålunda bör på veckoprognosavdelningen en extra befattning som förste statsmeteorolog i Ag 24 förändras till extra ordinarie i samma lönegrad. Vidare bör följande extra befattningar göras till extra ordinarie, nämligen på veckoprognosavdelningen en förste meteorologassistent i Ag 13, på teleavdelningen ett teleprinterbiträde i Ag 7 samt på kansliavdelningen en expeditjonsvakt i Ag 7. På kansliavdelningen bör även en extra skrivbiträdestjänst i Ag 1 förändras till en tjänst som kontorsbiträde i reglerad befordringgång. Dessutom bör på denna avdelning inrättas en tjänst som kontorsbiträde i reglerad befordringgång, vilket dock inte medför ökat anslagsbehov.

Slutligen torde ett kontorsbiträde i Ae 5 i enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången erhålla ordinarie anställning.

I övrigt anser jag mig icke kunna biträda institutets förslag om personalökningar eller löne regleringar m. m.

För automatiska kostnadsökningar i anledning av löneklassförändringar, 1959 års riksdags beslut om uppflyttning av vissa tjänster och reglering av statstjänstemännens löner för år 1959 samt kompensation för höjda folkpensionsavgifter upptager jag i enlighet med institutets beräkningar (4 068

+ 88 376 + 52 000) 144 444 kr. Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän bör kunna nedräknas med 15 000 kr. För höjning av vissa elev- arvoden upptager jag ett belopp av 8 000 kr. Slutligen torde till ökade obe- kvämhetstillägg böra beräknas 6 000 kr.

Vid bifall till mina förslag skulle avlöningsanslaget ökas med i runt tal 2 200 kr. Till förevarande anslag bör emellertid för nästa budgetår i enlig- het med utredningens förslag även hänföras avlöningskostnaderna för dels observatörer, dels ock de aerologiska stationernas personal. Av mina ställ- ningstaganden under de nuvarande anslagen Observatörer och Aerologiska stationer följer, att dessa kostnader av mig beräknas till 969 700 kr. resp. 384 200 kr. Förevarande anslag torde alltså för nästa budgetår böra uppfö- ras med (3 350 400 + 2 200 + 969 700 + 384 200) 4 706 500 kr.

I personalförteckningen för Sveriges meteorologiska och hydrologiska in- stitut bör uppföras följande tjänster, nämligen en byråchef i Bo 1, en förste statsmeteorolog i Ae 24, en biträdande ingenjör i Ao 13 och en förste instru- mentmakare i Ao 13. Ur samma personalförteckning bör utgå en förste statshydrolog i Ao 24, en statshydrolog i Ao 23, en statshydrolog i Ao 21, en förste instrumentmakare i Ao 12, en förste laboratorieassistent i Ao 12 och tre kontorsbiträden i Ao 5.

2. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 25 400 kr. och är i årets statsverks- proposition upptaget med ett till 27 700 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att anslaget höjes med 190 200 kr.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 2 laboratorer Be 1	+ 74 016
b) Övriga lärar- och föreståndararvoden m. m.	— 6 200
2. <i>Förändring av tjänster och omräkningar</i>	
a) 2 kanslibiträden Ag 7 överföres till Ae 7	—
b) Löneklassförändring m. m.	+ 2 284
3. <i>Ökning av expensposten</i>	+ 12 400
	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
	+ 82 500
4. <i>Flygvapnets bidrag upphör</i>	+ 107 700
	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
	+ 190 200

M o t i v

Institutet har intet att invända mot utredningens förslag, att kostnaderna för undervisning för meteorologisk och hydrologisk tjänsteexamen helt bestrides av institutets anslag.

1. a) I likhet med utredningen räknar institutet med två laboratorer, en för vardera meteorologiska och hydrologiska linjen. Utredningen har upptagit laboratorerna i lönegrad Ae 26. I enlighet med i propositionen 152/1959 angivna riktlinjer anser institutet, att dessa tjänster bör placeras i Be 1.

1. b) Vid bifall till inrättande av laboratorstjänsterna bortfaller större delen av föreståndararvodena. För en biträdande föreståndare erfordras dock ett arvode om 2 000 kr. per år.

Under budgetåret 1960/61 kommer lärararvoden att erfordras för det av utredningen beräknade högre timantalet, 2 600 timmar. Utredningen beräknar därför ett belopp om 104 000 kr. Om emellertid kostnaderna för kursen för värnpliktiga biträdande meteorologer frånräknas, kan beloppet begränsas till 75 000 kr. Härtill kommer 10 000 kr. för kompendieskrivning och 5 200 kr. avseende lärararvoden för kurser för meteorolog- och hydrologassistenter i enlighet med utredningens förslag. Totalkostnaden blir alltså 92 200 kr. Motsvarande kostnader i anslaget beräknas innevarande budgetår till 98 400 kr., varför ett minskat behov om 6 200 kr. uppstår.

2. a) och b) För meteorologiundervisningen disponeras f. n. å förevarande anslag två extra kanslibiträden. För den särskilda hydrologiundervisning, som nu bedrivs med medel från vattenkraftintressenter, disponeras ett extra kanslibitråde å anslaget Uppdragsverksamhet. Sistnämnda biträde skall alltså överföras till förevarande anslag. Däremot skall det biträde, som nu avlönas å förevarande anslag men avses för den värnpliktiga biträdande meteorologkursen, överföras till anslaget Uppdragsverksamhet.

3. Expensposten beräknas genom hydrologkursen öka med 9 000 kr. samt genom assistentkurserna med 3 000 kr. för meteorologassistent- och 3 400 kr. för hydrologassistentkursen. Större delen härav utgör rese- och trakamentersättningar vid fältövningar. Om emellertid kostnaderna för kursen för värnpliktiga biträdande meteorologer frånräknas, kan beloppet ned sättas med 3 000 kr. till 12 400 kr.

D e p a r t e m e n t s c h e f e n

Utredningen har bl. a. föreslagit, att kostnaderna för den vid institutet bedrivna undervisningen för meteorologisk och hydrologisk tjänsteexamen helt bör bestridas av förevarande anslag och sålunda utan bidrag från flygvapnet och kraftföretagen. Utredningens förslag innefattar även en utbyggnad i olika avseenden av undervisningen jämte forskningen i anslutning härtill.

Institutets anslagsäskanden överensstämmer i allt väsentligt med utredningens förslag.

Jag har tidigare vid mina allmänna ställningstaganden till utredningens förslag ansett, att man t. v. i avvaktan på resultatet av pågående utredning beträffande organisationen av den meteorologiska undervisningen och forskningen vid universitet och högskolor, inte bör bygga ut dessa verksamhetsgrenar vid institutet. Med hänsyn härtill och då jag icke är beredd att förorda någon ändring av den ordning, i vilken verksamheten finansieras, tor-

de anslaget med beaktande av automatiska kostnadsstegringar om 2 300 kr. böra uppföras med (25 400 + 2 300) 27 700 kr. Härvid förutsättes sålunda, att flygvapnets bidrag utgår oförändrat och att proportionen mellan antalet civila och militära kursdeltagare blir i stort sett densamma som under senare budgetår.

3. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 267 500 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 295 500 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att anslaget höjes med 119 500 kr.

	Ökning eller minskning
1. Sjukvård m. m. (anvisat 1959/60 8 000 kr.; belastning 1958/59 9 200 kr.) ökning med hänsyn till föreslagen personalökning ...	+ 3 000
2. Reseersättningar (anvisat 1959/60 56 000 kr.; belastning 1958/59 54 600 kr.) ökning med hänsyn till belastning i följd av automatiska kostnadsstegringar (6 000 kr.), föreslagen personalökning vid institutets centrala delar samt utbyggnad av observationsnätet 19 000 kr.	+ 25 000
3. Bränsle, lyse och vatten (anvisat 1959/60 12 000 kr.; belastning 1958/59 16 900 kr.) ökning med hänsyn till belastning (5 000 kr.) och personalökning (5 000 kr.)	+ 10 000
4. Övriga expenser (anvisat 1959/60 115 000 kr.; belastning 1958/59 113 000 kr.) ökning med hänsyn till prisökningar (3 000 kr.) och föreslagen personalökning (35 000 kr.)	+ 38 000
5. Publikationstryck (anvisat 1959/60 60 000 kr.; belastning 1957/58 och 1958/59 resp. 50 700 och 43 700 kr.) avgår för budgetåret 1959/60 beräknat engångsbelopp om 15 000 kr., ökning med hänsyn till utvidgning av publikationsverksamheten (25 000 kr.)...	+ 10 000
6. Biblioteket (anvisat 1959/60 4 000 kr.) ökning med hänsyn till föreslagen personalökning	+ 1 000
7. Kostnader för försök med matematikmaskin (anvisat 1959/60 30 000 kr.) ökning med hänsyn till utvidgad försöksverksamhet	+ 40 000
8. Särskilda uppbördsmedel: försäljning av publikationer (beräknat 1959/60 17 500 kr., redovisat 1958/59 21 900 kr.) ökning med 7 500 kr. genom ökad försäljning	— 7 500
	+ 119 500

M o t i v

7. I enlighet med utredningens förslag beräknar institutet en medelsökning om 40 000 kr. för utvidgad försöksverksamhet med matematikmaskin. Institutet erinrar om att Kungl. Maj:t i beslut den 30 juni 1959 angående förslag av Nordiska rådet rörande samarbete i fråga om väderleksprognoser bl. a. uppdragit åt institutet att i samarbete med motsvarande institutioner i Danmark, Finland, Island och Norge uppgöra plan för samverkan i syfte att åstadkomma långtida väderleksprognoser samt att bedriva för ändamålet erforderlig forsknings- och försöksverksamhet. För sådan försöksverksamhet är det nödvändigt att i betydande omfattning begagna sig av beräkningsarbeten med hjälp av matematikmaskiner.

D e p a r t e m e n t s c h e f e n

För sjukvård m. m. torde böra beräknas en ökning med 1 000 kr.

Till ökade reseersättningar tillstyrker jag 8 000 kr.

För expenser bör upptagas 9 000 kr. till stegrade kostnader för bränsle, lyse och vatten samt 10 000 kr. för ökade övriga expenser eller tillhoppa 19 000 kr.

Posten publikationstryck torde böra nedräknas med 5 000 kr., vilket innebär en reell ökning med 10 000 kr., då för innevarande budgetår anvisats ett engångsbelopp med 15 000 kr.

De hittills bedrivna försöken med matematikmaskinen Besk synes motivera en ökad medelsanvisning för ändamålet. Jag tillstyrker därför ytterligare 10 000 kr. härför. Kostnaderna för denna försöksverksamhet bör liksom hittills redovisas som en särskild post under omkostnadsanslaget.

Särskilda uppbördsmedel kan beräknas komma att öka med 5 000 kr.

Under omkostnadsanslaget torde fr. o. m. nästa budgetår, förutom nuvarande poster, även böra upptagas medel som anvisas till telegramkostnader (758 400 kr.). Dessutom föreslås anslaget i fortsättningen böra inkludera omkostnaderna för aerologiska stationer (17 000 kr.) och ett belopp om 5 000 kr. avseende reseersättningar m. m. under anslaget Observatörer.

Omkostnadsanslaget skulle alltså för nästa budgetår uppföras med (267 500 + 1 000 + 8 000 + 19 000 — 5 000 + 10 000 — 5 000 + 758 400 + 17 000 + 5 000) 1 075 900 kr.

4. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Observatörer

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 831 000 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 974 700 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att anslaget höjes med 195 700 kr.

Ökning

1. Utbyggnad av stationsnätet

a) Inrättande av 3 nya timobsstationer	58 300
b) Inrättande av nya klimatstationer	16 400
c) Inrättande av vissa hydrologiska stationer	5 500

	Ökning
2. Arvodeshöjningar för observatörer	
a) Höjning i anledning av löneregleringen för 1959 (omräkning) ...	13 200
b) Höjning av arvoden för timobservatörer	12 800
c) Höjning av arvoden för observatörer vid övriga synoptiska stationer och varningsstationer	89 500
	195 700

Motiv

1. a) och 2. b) Lika med utredningens förslag.

1. b) Utredningen upptar för budgetåret 1960/61 en anslagsförstärkning för klimatstationer om sammanlagt ca 23 600 kr. Härav beräknar institutet 16 400 kr. belöpa på inrättandet av nya stationer enligt utredningens förslag och återstoden ca 7 200 kr. på arvodeshöjningar vid befintliga stationer. Då emellertid sistnämnda höjning visat sig vara möjlig att genomföra inom ramen för nuvarande anslag, upptar institutet icke någon anslagsökning härför.

1. c) I sin redogörelse för erforderlig instrumentanskaffning beräknar utredningen inrättande av vissa nya hydrologiska stationer under budgetåret 1960/61. Utredningen har icke beräknat någon kostnad för observatörer för dessa ändamål. Institutet upptar för observatörsarvoden 5 500 kr.

2. c) Lika med utredningens förslag.

Departementschefen

Utredningen har lagt fram en plan för dels en utökning av nätet av synoptiska stationer och klimatstationer och dels en arvodesförbättring till observationspersonalen vid dessa stationer. För sådana fall, då observationer begäres av utomstående och ej bedömes vara av betydelse för institutets verksamhet, bör kostnaden bestridas av den som begär desamma.

Jag är icke beredd att föreslå, att statsmakterna binder sig för planens genomförande, som innebär en totalkostnad av ca 1 380 000 kr. under en femårsperiod. För nästa budgetår tillstyrker jag, att ytterligare ett belopp om 122 300 kr. anvisas för synoptisk stationstjänst. Till nya klimatstationer torde böra anslås 8 200 kr. För automatiska kostnadsstegringar beräknar jag, lika med institutet, 13 200 kr.

I överensstämmelse härmed skulle för observatörsarvoden m. m. för nästa budgetår anvisas (831 000 + 122 300 + 8 200 + 13 200) 974 700 kr.

Av detta belopp torde för nästa budgetår 969 700 kr. böra redovisas under en särskild anslagspost Arvoden till observatörer under institutets avlöningsanslag samt 5 000 kr. för traktamentsersättningar m. m. upptagas under omkostnadsanslagets reseersättningspost. Förevarande anslag föreslås sålunda upphöra.

5. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Telegramkostnader m. m.

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 693 100 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 751 800 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att anslaget höjes med 70 248 kr.

		Ökning eller minskning
1. Ökade kostnader för observationsinsamling		
a) med hänsyn till föreslagna 3 nya timobsstationer ..	+ 8 000	
b) på grund av indragning av den militära observationsinsamlingscentralen i Rommehed	+ 7 700	
c) på grund av inrättandet av telex vid Sundsvall/Härnösands och Kiruna flygplatser, periodavgifter	+ 14 000	+ 29 700
2. Ökade kostnader för teleprinterlinjer		
a) abonnemangskostnad för ledning mellan Stockholm och Arlanda	+ 6 900	
b) halva kostnaden för teleprinterlinje mellan Stockholm och Helsingfors (Kungl. Maj:ts beslut den 22/5 1959)	+ 21 600	
c) abonnemangskostnad på grund av flyttning av institutets radiomottagningsstation från försvarets radioanstalts lokaler på Lovön till Bromma (skr. den 14/11 1959)	+ 25 248	
d) besparingar på teleprinternätet	— 8 500	+ 45 248
3. Ökade kostnader för telexabonnemang (nya abonnemang för Sundsvall/Härnösands och Kiruna flygplatser, varav 2 200 i engångskostnader)		+ 6 900
4. Utgår för budgetåret 1959/60 beräknat engångsbelopp		— 11 600
		+ 70 248

M o t i v

2. a) I 1959 års statsverksproposition beräknades 6 900 kr. i abonnemangskostnad för en teleprinterlinje mellan Stockholm-Arlanda och institutets telecentral avseende ett halvt år. Fr. o. m. budgetåret 1960/61 kommer helårsabonnemangskostnaden att belasta anslaget, varför en uppräkning med 6 900 kr. är erforderlig.

3. Flygväderlekstjänsten vid Sundsvall/Härnösands flygplats föreslås komma att utfärda prognoser. Den måste då få tillgång till vissa observationsdata. Från Sundsvall/Härnösand skall också observationsdata överbringas till institutets telecentral för vidare befordran till andra flygväderlekstjänster m. fl. För denna trafik anses t. v. ett telexabonnemang vara tillräckligt i Sundsvall/Härnösand. Vid bifall till förslag om inrättande av

Kiruna flygväderlekstjänst, vilken även skall fungera som observationsinsamlingscentral, erfordras för överföring av data t. o. fr. flygväderlekstjänsten likaledes ett telexabonnemang därstädes. Kostnaden beräknas enligt följande.

	Inträdesavgift	Årlig avgift	Periodavgift
Sundsvall/Härnösand	1 100	2 360	3 000
Kiruna	1 100	2 360	11 000
	<u>2 200</u>	<u>4 720</u>	<u>14 000</u>

Periodavgifterna upptages under punkt 1, medan abonnemangs- och inträdesavgifterna, ca 6 900 kr., varav 2 200 kr. i engångskostnader, beräknas under denna punkt.

Departementschefen

Institutet är för sin verksamhet starkt beroende av väl utvecklade och differentierade teletekniska kommunikationsmedel. Jag anser mig därför böra praktiskt taget helt tillstyrka de framförda förslagen om ökade medel för bestridande av telegramkostnader m. m. För en ny timobservationsstation bör beräknas 3 000 kr. På grund av att den militära observationsinsamlingscentralen i Rommehed indrages, ökar kostnaden för institutet med 7 700 kr. Starka skäl talar för att institutet bör få teckna telexabonnemang vid flygväderlekstjänsterna vid Sundsvall/Härnösand och Kiruna flygplatser. Kostnaderna härför beräknar jag lika med institutet till sammanlagt 20 900 kr., varav 2 200 kr. i engångskostnader. Helårsabonnemang för en teleprinterlinje mellan Arlanda och institutets telecentral förutsätter en ökad medelsanvisning om begärda 6 900 kr. I anslutning till institutets hemställen om medel för en teleprinterförbindelse mellan Stockholm och Helsingfors vill jag anmäla, att Kungl. Maj:t genom beslut den 22 maj 1959 medgivit institutet att med Finland dela kostnaden för en sådan förbindelse. Kungl. Maj:ts beslut medför ett ökat medelsbehov om 21 600 kr. för nästa budgetår. Vidare har Kungl. Maj:t genom beslut den 27 november 1959 bemyndigat institutet att, som jag nämnt under avlöningsanslaget, flytta institutets radiomottagningsstation samt att i samband därmed bl. a. teckna erforderliga abonnemang. Merkostnaderna för dessa abonnemang uppgår till 25 248 kr. Då en besparing om 8 500 kr. kunnat göras på teleprinter nätet och ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp om 11 600 kr. bortfaller, skulle medelsanvisningen för telegramkostnader m. m. för nästa budgetår öka med (3 000 + 7 700 + 20 900 + 6 900 + 21 600 + 25 248 — 8 500 — 11 600) i runt tal 65 300 kr.

Vid bifall till mina förslag skulle alltså för nästa budgetår anvisas (693 100 + 65 300) 758 400 kr. till telegramkostnader m. m.

Såsom jag tidigare anfört torde det nuvarande anslaget Telegramkostnader m. m. fr. o. m. nästa budgetår böra upphöra och medel, som anvisas för nämnda ändamål, i stället upptagas under omkostnadsanslaget.

6. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av stationer m. m.

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 107 400 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 150 400 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att anslaget höjes med 222 700 kr.

	Ökning eller minskning
1. Instrumentanskaffning för nyinrättade meteorologiska markobservationsstationer, ersättningsanskaffning för redan existerande stationer samt ökad lagerreserv	+ 23 200
2. Utbyggnad av hydrologiska byråns nät av pglar och mareografer (hydrologiska och hydrografiska stationer)	+ 209 500
3. Ökade underhållskostnader för hydrologiska stationer	+ 2 000
4. Engångsbelopp för fartygsstationer i innevarande budgetårs anslag frånräknas	— 12 000
	+ 222 700

M o t i v

1. och 2. Lika med utredningens förslag.

3. Utredningen har icke räknat med någon ökning av kostnaderna för underhåll av den utökning av hydrologiska byråns stationsnät, som upptas under punkt 2. I takt med utbyggnaden kommer sådana kostnader att successivt uppkomma. För budgetåret 1960/61 bör de beräknas till 2 000 kr.

D e p a r t e m e n t s c h e f e n

Utredningens förslag till förstärkning av institutets instrumentuppsättning i anslutning till utbyggnaden av det meteorologiska samt det hydrologiska och hydrografiska observationsstationsnätet innebär en ökning av medelsbehovet för anskaffning och underhåll av instrument med sammanlagt ca en milj. kr. under en femårsperiod, varav ca 232 000 kr. för budgetåret 1960/61. Såsom framhållits tidigare under anslaget till Observatorer, anser jag icke, att statsmakterna kan binda sig för den plan, som lagts fram för den personella utbyggnaden av ifrågavarande stationer. Detsamma gäller för den här ifrågavarande materiellen.

Jag föreslår att för nästa budgetår anvisas ytterligare 55 000 kr. för instrumentanskaffning m. m. för meteorologiska samt för hydrologiska och hydrografiska stationer.

Då ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp om 12 000 kr. bortfaller, skulle vid bifall till mitt förslag till anskaffning och underhåll av ifrågavarande stationer under nästa budgetår upptagas ett belopp av

(107 400 + 55 000 — 12 000) 150 400 kr. Av detta belopp torde fr. o. m. budgetåret 1960/61 100 400 kr. avseende utgifter för drift och underhåll av stationsinstrument m. m. böra upptagas under ett nytt förslagsanslag Underhåll av materiel m. m. samt 50 000 kr. avseende kostnader för nyan-skaffning av sådana instrument under ett likaledes nytt reservationsanslag Nyan-skaffning av instrument m. m. Det nuvarande anslaget förutsättes upp-höra och därå förefintlig behållning vid budgetårets slut torde böra över-föras till anslaget Nyan-skaffning av instrument m. m.

7. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 1 553 000 kr. och är i årets stats-verksproposition upptaget med ett till 1 988 300 kr. beräknat belopp.

Yrkande

Institutet hemställer, att anslaget höjes med 488 100 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar (resp. indragningar)	
Väderleksavdelningen	
a) 1 statsmeteorolog Ae 21	+ 23 244
b) 1 kontorsbiträde Ae 5	+ 10 176
Instrumentavdelningen	
c) 1 laboratorieassistent Ae 12	+ 14 616
d) 1 instrumentmekaniker Ag 7 överföres till avlöningsanslaget ..	— 11 292
Hydrologiska och hydrografiska avdelningen	
e) 1 statshydrolog Ae 23	+ 25 776
f) 1 hydrolog Ae 19	+ 20 976
g) 1 kanslibitråde Ae 7	+ 11 292
Kontrollavdelningen	
h) 1 förste statshydrolog Ao 24	+ 27 144
överföres från avlöningsanslaget	
i) 1 statshydrolog Ae 23	+ 25 776
j) 1 hydrolog Ae 19 samt	+ 20 976
k) 1 hydrologassistent Ae 11	+ 13 884
överföres från avlöningsanslaget	
Isavdelningen	
l) 1 statshydrolog Ao 23	+ 25 776
överföres från avlöningsanslaget	
m) 1 statshydrolog Ae 23	+ 25 776

	Ökning eller minskning
n) 1 statshydrolog Ao 21 överföres från avlöningsanslaget	+ 23 244
o) 1 statshydrolog Ae 21	+ 23 244
p) 4 kontorsbiträden Ao 5 överföres från avlöningsanslaget	+ 40 704
Kansliavdelningen	
q) 1 byråsekreterare Ae 19 samt	— 20 976
r) 1 kontorist Ag 9 överföres till avlöningsanslaget	— 12 504

2. Förändring av tjänster

Väderleksavdelningen	
a) 1 meteorologassistent Ag 9 uppflyttas till Ae 11	+ 1 380
Aerologiska avdelningen	
b) 2 kontorsbiträden Ag 1—3 uppflyttas till Ae 5	+ 2 880
Veckoprognosavdelningen	
c) 2 kanslibiträden Ag 7 förändras till Ae 7	—
Klimatavdelningen	
d) 1 meteorologassistent Ag 9 uppflyttas till Ae 11	+ 1 380
e) 1 kontorist Ag 9 förändras till Ae 9	—
f) 2 kanslibiträden Ag 7 förändras till Ae 7	—
Hydrologiska och hydrografiska avdelningen	
g) 1 statshydrolog Ag 21 förändras till Ae 21	—
Kontrollavdelningen	
h) 1 statshydrolog Ag 23 förändras till Ae 23	—
i) 1 statshydrolog Ag 21 förändras till Ae 21	—
Isavdelningen	
j) 10 hydrologassistenter Ag 11 förändras till Ae 11	—
Kansliavdelningen	
k) 1 kanslibitråde Ag 7 förändras till Ae 7	—
	+ 293 472

3. Överföring från anslaget Undervisning av personalkostnader för kurs för värnpliktiga biträdande meteorologer

a) föreståndararvode	+ 2 500
b) lärararvoden	+ 29 000
c) 1 kanslibitråde Ag 7	+ 11 300

	Ökning eller minskning
4. Omräkningar av lönekostnader	
a) löneklassförändringar	+ 6 000
b) 1959 års lönereglering	+ 19 028
c) ordinariesättning av ett kontorsbiträde	—
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 26 800
	+ 388 100
5. Expenser (anvisat 1959/60 75 000 kr.; belastning 1958/59 126 400 kr.)	
a) ökning i anledning av överföring från expensposten å anslaget till undervisning	+ 3 000
b) ökning med hänsyn till belastningen	+ 47 000
6. Utrustning (anvisat 1959/60 25 000 kr.; belastning 1957/58 och 1958/59 134 200 kr. resp. 77 800 kr.), ökning med hänsyn till belastningen	+ 50 000
	+ 488 100

Motiv

1. Institutet har beräknat personalökningen på detta anslag i enlighet med utredningens förslag, vilket bl. a. innefattar överföring av viss personal på hydrologiska byrån från avlöningsanslaget till förevarande anslag.

2. Institutet beräknar i enlighet med utredningens förslag, att vissa tjänster överföres från extra till extra ordinarie anställningsform.

3. I enlighet med vad som anförts under anslaget Undervisning bör bl. a. kursen för värnpliktiga biträdande meteorologer betraktas såsom uppdragsverksamhet åt flygvapnet, varför institutet beräknat kostnaderna härför under förevarande anslag.

Departementschefen

Utgifterna under detta anslag skall helt täckas av ersättningar från institutets uppdragsgivare. Såsom jag tidigare anförde torde taxan å ersättning för uppdrag, som verkställs av institutet, fr. o. m. nästa budgetår höjas i enlighet med utredningens förslag.

Större delen av institutets uppdragsverksamhet faller på hydrologiska byråns kontroll- och isavdelningar. Emellertid redovisas f. n. lönekostnaderna för ordinarie och vissa icke-ordinarie befattningshavare vid dessa avdelningar under det allmänna avlöningsanslaget. Jag har ingenting att erinra mot förslaget att till anslaget Uppdragsverksamhet överflytta denna personal. I enlighet härmed bör, som förut anförts, till förevarande anslag överföras, på kontrollavdelningen en förste statshydrolog i Ao 24, en hydrolog i Ae 19 och en hydrologassistent i Ae 11 samt på isavdelningen en statshydrolog i Ao 23, en statshydrolog i Ao 21 och fyra kontorsbiträden i Ao 5.

Under hänvisning till mina ställningstaganden under avlöningsanslaget bör en amanuensis tjänst i reglerad beföringsgång, vars innehavare f. n. är placerad som byråsekreterare i Ae 19, och en kontorist i Ag 9 på kansliavdelningen överföras från anslaget Uppdragsverksamhet till avlöningsanslaget.

För att möjliggöra för institutet att till sin uppdragsverksamhet förvärva och behålla erforderlig personal anser jag, i likhet med utredningen, att ett ökat antal tjänster bör inrättas. Jag föreslår sålunda följande nya tjänster, nämligen på väderleksavdelningen en statsmeteorologtjänst i Ae 21 och en kartbiträdestjänst i reglerad beföringsgång, på instrumentavdelningen en teknisk tjänst, för vilken Kungl. Maj:t torde få fastställa lönegrad och tjänstebenenämning i anslutning till de i prop. 1959: 152 angivna normerna för teknisk biträdespersonal, på den sammanslagna hydrologiska och hydrografiska avdelningen en statshydrologtjänst i Ae 21, en hydrologtjänst i Ae 19 för en tjänsteman med hydrologisk tjänsteexamen och en tjänst som kontorsbiträde i reglerad beföringsgång samt på vardera kontrollavdelningen och isavdelningen en statshydrologtjänst i Ae 21.

Beträffande de förordade tjänsteförändringarna anser jag mig böra föreslå följande.

Två tjänster som extra kontorsbiträden i Ag 1—3 på aerologiska avdelningen samt en tjänst som extra kanslibitråde i Ag 7 på veckoprognosavdelningen förändras till tjänster som kartbiträden i reglerad beföringsgång. Vidare torde följande extra befattningar göras till extra ordinarie, nämligen på klimatavdelningen ett kanslibitråde i Ag 7, på kontrollavdelningen en statshydrolog i Ag 21 samt på isavdelningen 6 hydrologassistenter i Ag 11.

I enlighet med institutets förslag bör ett kontorsbiträde i Ae 5 enligt grunderna för den reglerade beföringsgången erhålla ordinarie anställning.

För automatiska kostnadsökningar i anledning av löneklassförändringar, 1959 års riksdags beslut om löne reglering samt kompensation för höjda folkpensionsavgifter upptager jag, lika med institutet, (6 000 + 19 028 + 26 800) 51 828 kr.

Då jag ej kan tillstyrka övriga personalförslag, skulle vid bifall till vad jag förordat avlöningskostnaderna öka med i runt tal 324 500 kr.

Med hänsyn till belastningen bör för ökade expenser beräknas 50 000 kr. Jag föreslår vidare, att anslagsposten till utrustning förstärkes med 52 000 kr.

I överensstämmelse med vad jag här anfört bör anslaget för nästa budgetår sålunda uppföras med (1 553 000 + 324 500 + 50 000 + 52 000) 1 979 500 kr.

I institutets personalförteckning för uppdragsverksamhet bör uppföras följande tjänster, nämligen en förste statshydrolog i Ao 24, en statshydrolog i Ao 23, en statshydrolog i Ao 21, fyra statshydrologer i Ae 21, en statsmeteorolog i Ae 21 och fem kontorsbiträden i Ao 5.

8. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 1 663 200 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 2 197 400 beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att anslaget höjes med 885 400 kr.

	Ökning eller minskning
<i>Avlöningar</i>	
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
Stockholm-Bromma flygväderlekstjänst	
a) 1 förste meteorologassistent Ae 13	+ 15 384
b) 2 kanslibiträden Ae 7	+ 22 584
Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst	
c) 1 statsmeteorolog Ae 23	+ 25 776
d) 1 förste meteorologassistent Ae 15	+ 17 064
e) 1 kanslibiträde Ae 7	+ 11 292
Malmö-Bulltofta flygväderlekstjänst	
f) 1 meteorolog Ae 19	+ 19 428
g) 1 kanslibiträde Ae 7	+ 10 044
Visby flygväderlekstjänst	
h) 1 förste meteorologassistent Ae 15 samt	+ 15 480
i) 2 meteorologassistenter Ae 11 överföres från avlöningsanslaget	+ 24 672
Jönköpings flygväderlekstjänst	
j) 1 assistent Ae 12	+ 13 056
Karlstads flygväderlekstjänst	
k) 1 förste meteorologassistent Ae 13 samt	+ 13 836
l) 3 meteorologassistenter Ae 9 överföres från avlöningsanslaget	+ 33 372
Sundsvall-Härnösands flygväderlekstjänst	
m) 1 statsmeteorolog Ae 21	+ 22 512
n) 1 meteorolog Ae 19	+ 20 196
o) 1 förste meteorologassistent Ae 15	+ 16 272
p) 2 meteorologassistenter Ae 11	+ 26 208
q) 1 kanslibiträde Ae 7	+ 10 668
Kiruna flygväderlekstjänst	
r) 1 förste meteorologassistent Ae 13	+ 16 632
s) 4 meteorologassistenter Ae 11	+ 60 528

	Ökning eller minskning
2. Förändring av tjänster	
Stockholm-Bromma flygväderlekstjänst	
a) 2 meteorologer Ag 19 förändras till Ae 19	—
b) 1 meteorologassistent Ag 11 förändras till Ae 11	—
Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst	
c) 1 meteorologassistent Ae 11 uppflyttas till förste meteorolog- assistent i Ae 13	+ 1 500
Göteborg-Torslanda flygväderlekstjänst	
d) 1 meteorologassistent Ag 11 förändras till Ae 11	—
Malmö-Bulltofta flygväderlekstjänst	
e) 1 meteorolog Ag 15 förändras till Ae 19	+ 3 948
f) 1 meteorologassistent Ag 11 förändras till Ae 11	—
g) 2 kanslibiträden Ag 7 förändras till kanslibiträden Ae 7	—
3. Omräkningar	
a) Löneklassförändringar	+ 3 700
b) Ökning på grund av regleringen av statstjänstemännens löner för år 1959	+ 34 000
c) Ökning resp. minskning genom att i anslaget för 1959/60 tjäns- terna i Stockholm-Arlanda resp. Norrköping beräknas för ett halvt år	+ 59 490 — 7 742
d) Överföringar mellan ordinarie och icke-ordinarieposten (bespa- ringar om 35 500 kr. överföres till icke-ordinarieposten för av- löning av 4 biträden i den för kartritningspersonalen avsedda reglerade beföringsgången)	—
4. Obekvämlighetstillägg åt den under punkt 1 upptagna assistent- och biträdespersonalen	+ 15 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 23 500
Summa avlöningskostnader	528 400

Omkostnader

6. Reseersättningar (anvisat 1959/60 25 900 kr.; belastning 1958/59 19 600 kr.). Ökning med hänsyn till höjda rese- och traktaments- kostnader (2 000 kr.) samt utökad verksamhet (34 000 kr.). Av detta senare belopp utgör ca 27 000 kr. ersättning för resor mellan bostad och arbetsplats för personalen vid Stockholm-Arlanda samt Sundsvall/Härnösands flygplatser. Återstående 7 000 kr. erfordras med hänsyn till föreslagen personalökning	+ 36 000
--	-----------------

	Ökning eller minskning
7. <i>Expenser (anvisat 1959/60 61 500 kr.; belastning 1958/59 28 700 kr.). Ökning med hänsyn till dels löpande kostnader för telefax i Torslanda och Sundsvall (+ 12 000 kr.) samt dels föreslagna personalförstärkningar (+ 9 000 kr.). Avgår engångskostnad för 1959/60 (— 10 500 kr.)</i>	+ 10 500
8. <i>Speciell instrumentutrustning</i>	
a) <i>Reservmottagare för telefax vid Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst</i>	+ 20 000
b) <i>Telefax vid Torslanda och Sundsvall/Härnösand</i>	+ 104 000
c) <i>1 registrerande molnhöjdsräknare (Bromma)</i>	+ 76 000
d) <i>1 fjärrtermometer, 1 hygrometer, 1 siktmätare samt 4 byvindmätare</i>	+ 104 900
e) <i>2 indikerande dagmolnhöjdsräknare (Visby, Sundsvall)</i>	+ 90 000
f) <i>Utgår för 1959/60 beräknat engångsbelopp</i>	— 140 400
9. <i>Speciell teleprinterutrustning för flygväderlekstjänsterna (MOTNE)</i>	
a) <i>Inträdesavgift</i>	+ 15 000
b) <i>Årliga avgifter</i>	+ 41 000
	+ 156 000
Summa omkostnader	+ 357 000
Totalsumma kronor	+ 885 400

Motiv

1. a)—g), m)—q) samt 2. a)—g) Förslagen under dessa punkter motsvarar utredningens förslag, dock med den avvikelser att institutet under 1. d) beräknat en förste meteorologassistent i Ae 15 vara erforderlig vid Stockholm-Arlanda flygplats, medan utredningen beräknat motsvarande tjänst i Ae 13. Institutet åberopar att trafiken vid Arlanda är av helt ny karaktär och att det därför fordras en särskilt erfaren förste assistent. Vid andra flygplatser av motsvarande storleksordning finns redan förste assistenter i Ae 15.

Institutet har efter förslag i 1957 års statsverksproposition erhållit vissa medel för anställning av extra personal för provisorisk upprustning av flygväderlekstjänsterna. I den mån denna personal av utredningen beräknats böra bli extra ordinarie har deras överföring till denna anställningsform redovisats under punkt 2).

Beträffande de av utredningen upptagna kontorsbiträdena vid Stockholm-Bromma flygväderlekstjänst har medel icke förut anvisats för ett av dem, varför denna tjänst bör betraktas som personalförstärkning. Den vid Göteborg-Torslanda befintliga extra tjänsten för ett kontorsbiträde har också inrättats med tillgängliga medel, varför dess indragning ej bör påverka anslagsberäkningen.

1. h)—i), k)—l) Personalen vid Karlstads flygplats samt viss del av personalen vid Visby flygplats bör i överensstämmelse med utredningens förslag icke längre redovisas under institutets avlöningsanslag utan upptagas under de lokala flygväderlekstjänsterna.

1. j) På grund av utökad inrikestrafik och ökning av öppethållningstiderna vid Jönköpings flygplats måste personalen utökas med en assistent.

I särskild framställning den 18 september 1959 har institutet hemställt att under viss tid av budgetåret 1959/60 få anställa en assistent i högst Ag 12 vid flygplatsen i Jönköping.

1. r)—s) Då Kiruna flygplats fr. o. m. budgetåret 1960/61 beräknas bli tagen i bruk, måste flygväderlektjänst anordnas där. Av samma skäl som anförts beträffande Karlstad och Visby flygplatser bör hela personalen belasta detta anslag.

8. a) Såsom av 1959 års statsverksproposition framgår föreslog institutet, att vid beräkning av medel för telefaxutrustning vid Arlanda anskaffning av en reservmottagare om 20 000 kr. skulle anstå till budgetåret 1960/61. I enlighet härmed upptar institutet nu detta belopp.

8. b)—e) Speciell instrumentutrustning vid flygplatserna har beräknats i enlighet med utredningens förslag, dock med den ändringen, att väderradar icke beräknats skola belasta institutets anslag samt att antalet byvindmätare i enlighet med luftfartsstyrelsens önskemål ökats till fyra.

9. Till följd av jettrafikens utveckling har det blivit angeläget att söka få fram det flygmeteorologiska material, som befordras på det nuvarande internationella teleprinternätet, snabbare och därjämte att bereda plats på befodringslinjerna för ytterligare material. Enligt senaste uppgifter från en av ICAO och WMO tillsatt expertgrupp med uppgift att planera och genomföra ett särskilt nät för det flygmeteorologiska materialet, det s. k. Meteorological Operational Telecommunication Network of Europe (MOTNE), beräknas systemet komma igång på kontinenten fr. o. m. 1 april 1960. Medel måste därför beräknas för anskaffning av och abonnemang å de anknysningar till systemet, som krävs inom Sverige. De anknysningar, som beräknats, är en teleprinterlinje Köpenhamn—Stockholm med avtappning i Malmö, genom vilken materialet till flygväderlektjänsterna i Arlanda, Bromma och Bulltofta befordras, samt en anknysning Torslanda—Göteborg för avtappning från en av Norge bekostad linje mellan Köpenhamn och Oslo. Därjämte ingår erforderlig apparatur vid nämnda inhemska flygplatser och vid institutet.

Departementschefen

Såsom jag tidigare framhållit är det angeläget, att den lokala väderlektjänsten för den civila luftfarten förstärkes i olika avseenden. Skälen härtill är främst ianspråktagandet av storflygplatsen, inrikesflygets utveckling och den därmed sammanhängande utbyggnaden av flygväderlektjänsten i Norrland.

Beträffande flygväderlektjänsten vid Stockholm-Arlanda flygplats tillstyrker jag en personalförstärkning för nästa budgetår med en statsmeteorolog i Ae 23, en meteorologassistent i Ae 11 och ett kartbiträde i reglerad befodringsgång. En ytterligare förstärkning av denna flygväderlektjänst kan ske genom överförande av en förste meteorologassistent i Ae 15 från Norrköpings flygväderlektjänst.

I anledning av förslaget om anställande av ytterligare en assistent i Ae 12 vid Jönköpings flygväderlektjänst får jag anmäla, att Kungl. Maj:t genom beslut den 11 december 1959 medgivit institutet att överskrida anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal för anställande fr. o. m. den 15 december 1959 av en assistent i Ag 12 med placering vid flygplatsen i

Jönköping. För nästa budgetår torde medel för en tjänst som assistent i Ae 12 vid nämnda flygplats därför bära upptagas under detta anslag.

Flygväderlekstjänsten i Norrland bör utbyggas vid Sundsvall/Härnösands och Kiruna flygplatser. För nästa budgetår tillstyrker jag för detta ändamål en sammanlagd personalförstärkning av en meteorolog med meteorologisk tjänstexamen i Ae 19, en förste meteorologassistent i Ae 13 och två meteorologassistenter i Ae 11.

I enlighet med utredningens förslag bör en tjänst som förste meteorolog-assistent i Ae 15 och två befattningar som meteorologassistenter i Ae 11 vid Visby flygväderlekstjänst samt en tjänst som förste meteorologassistent i Ae 13 och tre meteorologassistentbefattningar i Ae 9 vid Karlstads flygväderlekstjänst överföras från avlöningsanslaget till förevarande anslag.

Beträffande förslagen till tjänsteförändringar föreslår jag följande löne-regleringar m. m. Vid Stockholm-Bromma flygväderlekstjänst bör två meteorologtjänster i Ag 19 förändras till extra ordinarie i samma lönegrad. Vidare bör vid Malmö-Bulltofta flygväderlekstjänst en meteorologassistent-tjänst i Ag 11 förändras till extra ordinarie i samma lönegrad och en kansli-biträdesbefattning i Ag 7 förändras till kartbiträde i reglerad befordringsgång.

Institutets förslag till omräkningar tillstyrkes. Detta innebär dels en ökning med 89 448 kr. och dels att besparingar om 35 500 kr. under anslagets ordinariepost för avlöningar får överföras till icke-ordinarieposten för avlöning av fyra biträden i den för kartritningspersonalen avsedda reglerade befordringsgången.

För obekvämetstillägg upptager jag 10 000 kr. och för kompensation för höjda folkpensionsavgifter 23 500 kr.

Övriga framförda förslag rörande avlöningar för nästa budgetår anser jag mig ej kunna biträda. De av mig här framlagda förslagen kan beräknas medföra en kostnadsökning av sammanlagt 341 400 kr.

I vad avser omkostnaderna bör ytterligare 32 000 kr. beräknas för reseersättningar. Till ökade expenser upptager jag ett belopp av 1 500 kr., vilket, med hänsyn till bortfallet av för budgetåret 1959/60 upptaget engångsbelopp om 10 500 kr., innebär en reell ökning med 12 000 kr. Jag tillstyrker att en reservmottagare för telefax anskaffas till Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst till en beräknad kostnad av 20 000 kr. Vidare bör 52 000 kr. upptagas för anskaffning av telefaxutrustning vid Torslanda flygplats. En ny registrerande molnhöjdsjätmätare vid Bromma flygplats bör få köpas för 76 000 kr. och en indikerande dagmolnhöjdsjätmätare vid Sundsvall/Härnösands flygplats för 45 000 kr. För diverse annan materiel, bl. a. en siktmätare, upptager jag 46 000 kr. Samtidigt bortfaller ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp om 140 400 kr. Slutligen bör ett belopp om 56 000 kr., varav 15 000 kr. avser engångskostnader, i enlighet med institutets önskan anvisas för Sveriges deltagande i ett särskilt, nytt teleprinternät (MOTNE) för snabbare befordran av det flygmeteorologiska material, som krävs i samband med jettrafikens utveckling. Sammanlagt skulle omkostna-

derna alltså öka med (32 000 + 1 500 + 20 000 + 52 000 + 76 000 + 45 000 + 46 000 — 140 400 + 56 000) 188 100 kr.

Vid bifall till mina förslag skulle anslaget uppföras med (1 663 200 + 341 400 + 188 100) till 2 192 700 kr.

I institutets personalförteckning för väderlekstjänst för luftfarten bör upptagas ytterligare en statsmeteorolog i Ae 23.

9. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Aerologiska stationer

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 712 300 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 1 003 200 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att medelsanvisningen till förevarande ändamål höjes med 481 400 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar (resp. indragningar)	
a) 1 ingenjör Ae 15 vid Stockholm-Bromma	+ 17 064
b) 2 meteorologer i Ae 19 (en vid vardera av stationerna i Göteborg-Torslanda och Östersund-Frösön) indrages och ersättes av förste laboratorieassistenter i Ae 13	— 20 196 — 19 428 + 14 616 + 13 836
c) 3 laboratorieassistenter i Ae 11 för radiovindmätningar i Göteborg-Torslanda	+ 39 312
d) Ny aerologisk station i övre Norrland	
1 meteorolog Ae 19	+ 20 976
2 förste laboratorieassistenter Ae 13	+ 30 768
2 laboratorieassistenter Ae 11	+ 27 768
2. Omräkningar av lönekostnader	
a) Löneklassförändringar	+ 1 284
b) Ökning på grund av regleringen av statstjänstemännens löner för 1959	+ 6 700
c) Ökad kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 5 900
Summa avlönskostnader	+ 138 600
3. Omkostnader	
a) Reseersättningar (av ökningen hänför sig 1 400 kr. till ny station i Norrland)	+ 2 800
b) Expenser (ny station i Norrland)	+ 5 000

	Ökning eller minskning
c) Utrustning	
engångskostnader	+ 190 000
årliga kostnader	+ 145 000
	<hr/>
Summa omkostnader	+ 342 800
	<hr/>
Totalsumma	+ 481 400

Motiv

1. Lika med utredningens förslag.

3. c) Utredningen beräknar ett ökat anslagsbehov om 225 000 kr., varav 190 000 kr. i engångskostnader. Dessa engångskostnader innefattar höjdvindradar vid Bromma. Driftkostnaderna för densamma uppgår till 35 000 kr. Utredningen, som förordar att en ny aerologisk station inrättas i Norrland, har emellertid icke beräknat kostnader för radiosonder, ballonger, vätgas och dylikt för den nya stationen. Institutet beräknar dessa kostnader till 110 000 kr.

Departementschefen

Den aerologiska observationstjänsten, bl. a. i fråga om höjdvindobservationer, har alltmer ökat i betydelse. Detta förhållande återspeglas i de förslag, vilka utredningen lagt fram på detta område och som syftar till en icke oväsentlig utbyggnad av organisationen.

Innan jag går in på personalbehovet torde jag få anmäla, att tjänster vid de aerologiska stationerna som laboratorieassistent och förste laboratorieassistent i fortsättningen bör erhålla tjänstebenenämningen meteorolog-assistent resp. förste meteorolog-assistent. — Utredningen har ansett, att en viss rationalisering av det aerologiska arbetet bör kunna komma till stånd genom en sammanslagning av det centralt bedrivna arbetet vid institutet och den aerologiska tjänsten vid Bromma. För att underlätta denna samordning, vilken bör överlämnas åt institutet självt att på bästa sätt genomföra, samt med hänsyn till föreliggande personalbehov tillstyrker jag, att den aerologiska stationen i Bromma förstärkes med en biträdande ingenjör i Ae 13. Jag tillstyrker även det utbyte av tjänster, som föreslagits vid stationerna i Torslanda och Östersund. Vid vardera platsen bör en meteorolog i Ae 19 utbytas mot en förste meteorolog-assistent i Ae 13. För nästa budgetår har utredningen föreslagit dels att den vid Bromma befintliga äldre höjdvindapparaturen ersättes med en ny och övergångsvis utnyttjas vid Torslanda, som saknar instrument för höjdvindmätning, och dels att en helt ny aerologisk station inrättas i Övre Norrland såsom komplettering till det stationsnät, som nu omfattar en station vid Bromma, en vid Torslanda och en vid Östersund. Starka skäl talar för att man bör ge prioritet för upprustning av de befintliga stationerna, innan man inrättar nya stationer. Med hänsyn härtill förordar jag beträffande nästa budgetår, att inrättandet av den föreslagna stationen i Norrland får anstå och att Torslanda aerologiska station

i utrustningsavseende upprustas på sätt som föreslagits. I anslutning härtill bör stationen vid Torslanda tillföras ytterligare två meteorologassistenter i Ae 11 för skötsel av höjdvindapparaturen m. m. — Genomförande av här förordade personalåtgärder beräknas medföra en merkostnad av sammanlagt 30 500 kr.

För löneklassförändringar, kostnadsökning på grund av 1959 års riksdags beslut om reglering av statstjänstemännens löner och kompensation för höjda folkpensionsavgifter upptager jag i enlighet med institutets beräkningar (1 284 + 6 700 + 5 900) 13 884 kr.

I vad avser omkostnaderna bör ytterligare 1 400 kr. beräknas för reseersättningar och 500 kr. för expenser. — Som jag tidigare nämnt bör en ny höjdvindapparat anskaffas. Härför bör i enlighet med utredningens beräkning upptagas 190 000 kr. i engångskostnader. — Till ökade driftkostnader för aerologisk apparatur beräknar jag 53 000 kr.

Som jag anfört i det föregående bör detta anslag upphöra fr. o. m. nästa budgetår. Kostnaderna till de aerologiska stationernas personal har av mig för nästa budgetår beräknats till (339 800 + 30 500 + 13 884) i runt tal 384 200 kr., med vilket belopp avlöningsanslaget bör uppräknas. Omkostnadsanslaget bör i fortsättningen inkludera även omkostnaderna i vad avser sjukvård m. m., reseersättningar och expenser för aerologiska stationer. Detta förutsätter en uppräkning av omkostnadsanslaget med tillhoppa (15 100 + 1 400 + 500) 17 000 kr. Det belopp om 190 000 kr., som föreslås för nyanskaffning av aerologiska instrument, bör redovisas under det av mig föreslagna nya reservationsanslaget Nyanskaffning av instrument m. m. Slutligen bör de utgifter om (357 400 + 53 000) 410 400 kr., som avser drift och underhåll av institutets aerologiska instrument, fr. o. m. nästa budgetår redovisas under det i det föregående förordade nya förslagsanslaget Underhåll av materiel m. m.

10. Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.

Anslaget utgör för budgetåret 1959/60 1 063 600 kr. och är i årets statsverksproposition upptaget med ett till 1 127 000 kr. beräknat belopp.

Y r k a n d e

Institutet hemställer, att medelsanvisningen till förevarande ändamål höjes med 63 400 kr. till 1 127 000 kr. samt anför härom följande.

Budgeten för budgetåret 1960/61 för de svensk-norska väderleksfartygen fastställdes vid ett sammanträde mellan svenska och norska myndigheter i Stockholm den 4 september 1959 till 2 855 000 norska kr., vilket innebär en ökning i förhållande till föregående budgetår om 155 000 norska kr. Ökningen beror huvudsakligen på höjda lönekostnader enligt i Norge gällande kollektivavtal. Av ökningen belöper 59 % eller 91 450 norska kr. å Sverige. De bidrag från ICAO, som kommer att utgå för de svensk-norska fartygen,

beräknas emellertid öka med ca 100 000 norska kr. Då av ICAO:s höjda bidrag ca 59 000 norska kr. skall räknas Sverige till godo, kommer vårt lands nettokostnader att stiga med i runt tal (91 450 — 59 000) 32 500 norska eller 24 000 svenska kr. I nuvarande budgetårs anslag har bidraget till väderleksstationer i Nordatlanten beräknats till 863 000 kr. För budgetåret 1960/61 torde för detta ändamål böra upptagas 887 000 kr.

På grund av nu föreliggande uppgifter om de förhållanden som ligger till grund för beräkningen av Sveriges bidrag till väderleksstationerna på Grönland m. m., bör preliminärt räknas med ett bidrag om 240 000 kr. för kalenderåret 1960, vilket innebär en ökning med 39 400 kr. Det i tidigare statsverkspropositioner nämnda nya kommunikationssystemet i nordatlantområdet torde sannolikt icke kunna färdigställas så snart, att några medel härför behöva upptagas under budgetåret 1960/61.

Anslaget skulle alltså öka med (24 000 + 39 400) 63 400 kr. till 1 127 000 kr.

Departementschefen

Institutets beräkning av medelsbehovet för väderleksstationerna i Nordatlanten och på Grönland har icke givit mig anledning till erinran. I enlighet med institutets förslag bör därför anslaget för nästa budgetår höjas med 63 400 kr. till 1 127 000 kr.

VI. Hemställan

Under åberopande av vad jag sålunda i olika hänseenden anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

I. bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningarna för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, för uppdragsverksamhet och för väderlektjänst för luftfarten vidtaga av mig förordade ändringar;

II. godkänna följande avlöningsstat för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	785 100
2. Arvoden till sakkunniga	19 200
3. Arvoden till observatörer	969 700
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 317 100
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	533 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	81 800
	Summa kr. <u>4 706 500</u>

III. godkänna följande stat för väderlektjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1960/61:

Stat

Avlöningar

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	31 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 472 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	235 300
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	33 300
<i>Omkostnader, förslagsvis</i>	417 900
	Summa kr. 2 190 100

IV. under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1960/61 anvisa till

1) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar* ett förslagsanslag av 4 706 500 kr.

2) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning* ett anslag av 27 700 kr.

3) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 075 900 kr.

4) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.* ett förslagsanslag av 510 800 kr.

5) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.* ett reservationsanslag av 240 000 kr.

6) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* ett förslagsanslag av 1 979 500 kr.

7) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* ett förslagsanslag av 2 192 700 kr.

8) *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.* ett förslagsanslag av 1 127 000 kr.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Nils Engdahl

Innehållsförteckning

I. Inledning	4
1. Utredningsuppdraget m. m.	4
2. Institutets nuvarande arbetsuppgifter och organisation	4
II. Utredningen	7
1. Gränsdragningen mellan institutets och andra organs arbetsuppgifter	7
2. Uppdragsverksamhet	8
3. Personalbehov	11
4. Institutets instrument och andra tekniska hjälpmedel	21
5. Kostnadsberäkningar m. m.	25
III. Yttrandena	25
IV. Departementschefen	29
V. Anslagsberäkningar för budgetåret 1960/61	34
1. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar	36
2. — Undervisning	44
3. — Omkostnader	46
4. — Observatörer	47
5. — Telegramkostnader m. m.	49
6. — Underhåll av stationer m. m.	51
7. — Uppdragsverksamhet	52
8. — Väderlektjänst för luftfarten	56
9. — Aerologiska stationer	61
10. Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.	63
VI. Hemställan	64